

Dr. René Dockx

Born in Antwerp Belgium July 1944.
Doctor in Medicine at the University of Louvain-Belgium (1962-1969)
Starting practice in Knokke Belgium (1973)
Studies of Homeopathy, founding member of the studygroup Bryonia (1978)
Two years of training in Homeopathy by Dr. Pladys+, president of the Liga Homeopathica.
Co-founder and teacher at the Flemish school for unitary Homeopathy VSU (1980)
Guestspeaker at the seminar of Homeopathia Europea in Monte Campione-Italy (1982)
Guestspeaker of the school of unitaire Homeopathy SHO (Netherlands) (1989-1990)
Teacher at l'Ecole Belge d' Homéopathie Hypericum group from 1991
Co-auteur of the Comparative Repertory edited by Homeoden Bookservice in Gent (1992)
Teacher at the School voor Homeopathie in Amersfoort-Netherlands (1993)

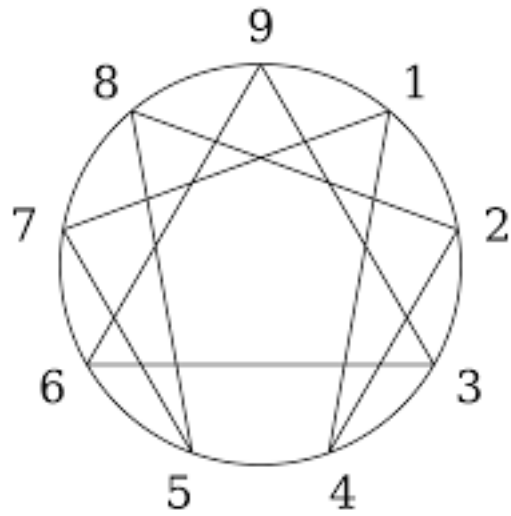
rene.dockx@telenet.be

WAT

HOMEOPATEN

KUNNEN LEREN VAN

HET ENNEAGRAM

INHOUD

HET ENNEAGRAM.....	blz 3
DE NEGEN ENNEAGRAM TYPES.....	7
TYPE 1. ARSENICUM ALBUM	13
TYPE 2. PULSATILLA.....	41
TYPE 3. PHOSPHOR	70

TYPE 4. NATRUM MURIATICUM.....	93
TYPE 5. SEPIA	129
TYPE 6. LYCOPODIUM.....	157
TYPE 7. SULPHUR.....	186
TYPE 8. NUX VOMICA.....	218
TYPE 9. CALCAREA CARBONICA	243
BIBLIOGRAFIE ENNEAGRAM.....	273
BIBLIOGRAFIE HOMEOPATHIE.....	273
HOMEOPATEN.....	275

HET ENNEAGRAM

Het enneagram: 9 punten op een cirkel plus enkele lijnen die het ene punt met het andere verbinden. Wat is me dat? 15 jaar geleden maakte ik voor het eerst kennis met dit mysterieuze ding. Sindsdien heeft het me niet meer losgelaten.

Op die manier heb ik kennis gemaakt met het begrip typologie. Het gaat hier om de studie van de persoonlijkheid van de mensen, t.t.z. hoe het individu zich gedraagt in zijn sociale

omgeving . Hoe verhoudt hij zich tot de medemens? Hoe reageert hij in een bepaalde situatie? Aan elk 'type' worden in de persoonlijkheidsleer dan min of meer stabiele karakterkenmerken toegeschreven. Het enneagram is zulk een systeem. Het onderverdeelt mensen op basis van hun persoonlijkheid in negen basis types. Het symbool van het enneagram is een negenpuntige ster. Het Griekse woord 'ennea' betekent negen en 'grammos' betekent figuur of punt. De figuur die het enneagram symboliseert heeft de vorm van een cirkel waarin lijnen zijn getrokken tussen negen punten die zich op gelijke afstanden van elkaar op de cirkelomtrek bevinden. Elk van deze punten staat voor een persoonlijkheidstype.

Na vele jaren studie van het enneagram (1) én van de Klassieke Materia Medica (2) heb ik de kenmerken van elke enneagram persoonlijkheid in een computerprogramma ingevoerd om te zien of er met het enneagram type eventueel homeopathische remedies zouden corresponderen, en zo ja dewelke. De uitkomst was een verrassend. Elk type komt mooi overeen met een homeopathische remedie. Het type 1 correspondeert met Arsenicum, 2 met Pulsatilla, 3 met Phosphor, 4 met Natrum muriaticum, 5 met Sepia, 6 met Lycopodium, 7 met Sulphur, 8 met Nux-v. en 9 met Calcarea carbonica.

Wat is hiervan de meerwaarde? Het enneagram type verschaft ons een meer volledig beeld van ieder van deze remedies. In de klassieke materia medica gaat er altijd veel aandacht naar steeds dezelfde mentale kenmerken van de remedie. Dit geeft een eenzijdig beeld. Het enneagramtype geeft een totaalbeeld van elk van deze polychresten. We vinden hier niet alleen het 'wie en wat' van de remedies, maar ook het 'hoe en waarom.' De symptomen die door het enneagram 'toegevoegd' worden aan het klassieke homeopatisch beeld zijn reëel. Ze zijn geconfirmeerd in verschillende Materia Medica boeken als toebehorend aan de remedie.

Van deze negen remedies belicht het enneagram dus die aspecten die tot nu toe in de literatuur stiefmoederlijk behandeld werden. Het conventionele geneesmiddel beeld wordt dus niet vervangen, het wordt alleen maar vervolledigd omdat minder gekende, maar wel geverifieerde karaktertrekken belicht worden. Het gaat dus om bijkomende informatie die ons toelaat de patiënt beter aan te voelen en de meest geschikte remedie voor te schrijven.

Zo zien we dat het erg misleidend kan zijn zich vast te pinnen op stereotype beelden uit de materia medica. Vandaar is het van groot belang een totaalbeeld van de remedie te kennen waarbij er niet alleen rekening gehouden wordt met de klassieke karakterbeschrijving, maar waarbij ook onderbelichte kenmerken naar voren gebracht worden.

De typologie van het enneagram kan helpen om een ruimer beeld van de remedie te schetsen. Dit is geen vervanging van de klassieke geneesmiddelen beelden, het is een aanvulling. Deze addities zijn stuk voor stuk geverifieerd en geconfirmeerd door de Materia Medica.

Met de informatie uit het enneagram krijgen we een accurater beeld van het geneesmiddel. Er worden accenten gelegd terwijl ook oorzaken en evoluties duidelijk worden. Het geeft je meer voeling met deze remedies, zodat je ze makkelijker gaat herkennen. Door de remedies op deze manier te bestuderen kom je tot het inzicht dat er een verschil is tussen het psychologisch beeld en het échte, het essentieel beeld.

Belangrijk is ook dat het enneagram informatie geeft over de drijfveren en de bedoelingen van deze negen persoonlijkheden. We krijgen een inkijk in het 'hoe en waarom' van hun gedrag.

Zo is het bijvoorbeeld voor sommige types belangrijk om controle uit te oefenen. Maar de drijfveren zijn wel erg verschillend. Enkele voorbeelden. Nux-v. (de Acht uit het enneagram) wil controle omdat hij wenst dat de zaken op zijn manier aangepakt worden zodat hij min of meer zeker is van het resultaat, hij wil op die manier dat zijn planning gerespecteerd wordt om zijn doel zo snel mogelijk te realiseren, terwijl Lycopodium (Het Zes type) die fundamenteel een gebrek aan zelfvertrouwen heeft, de dingen controleert uit onzekerheid, omdat hij twijfelt aan de goede afloop.

Zo kunnen Nux-v. en Natrum muriaticum beiden dominant overkomen. Ze provoceren terwijl hun motivatie totaal anders is. De eerste wil zijn kracht tonen, uitdagen geeft hem energie, terwijl de tweede zich op die manier toont omdat hij de wereld te laten zien dat hij bijzonder en anders is.

Zo kan Pulsatilla heel zorgzaam zijn omdat hij graag de andere wil helpen en op die manier op zoek gaat naar liefde, terwijl Calcarea net zo zorgzaam kan zijn vanuit een heel andere drijfveer, bijvoorbeeld omdat hij door goed voor de anderen te zorgen de 'lieve vrede' kan bewaren en de sfeer goed kan houden

De kennis die het enneagram bijbrengt leert je dat het er *uiteindelijk* om gaat dat ieder type zijn specifieke manier heeft om aandacht en liefde te vragen en om zijn weg naar het geluk te vinden.

---

(1) Claudio Naranjo: Character and Neurosis. Claudio Naranjo: Enneatype Structures, Self-Analysis for the Seeker. David Daniels (M.D.) en Virginia Price (M.D.): het ware Enneagram. Helen Palmer: Handboek Enneagram. Klausbernd Vollmar: Das arbeitsbuch zum Enneagram. Monique Schouten: Het enneagram, een weg naar zelfkennis. Sandra Maitri: De spirituele dimensie van het enneagram. Richard Rohr - Andreas Ebert: Het Enneagram. Richard Riso - Russ Hudson: Enneagram basisboek. Richard Riso en Russ Hudson: De wijsheid van het enneagram. Willem Jan van de Wetering: Het enneagram als weg naar verandering.

(2) Bhanja, Barbencey, Barthell, Bill Gray, Blackie, Borland, Candegabe, Clarke, Coulter, De schepper Luc, Geukens, Ghegas, Kent, Borland, Gallavardin, Gibson, Hodiamont, Kent, Kunzli, Mangialavori, Mirilli, Morrison, Murphy, P h a t a k , Pladys, Saine, Sankaran, Scholten, Shore, Tyler, Vermeulen, Vithoukas, Voeglei, Wart.

DE NEGEN ENNEAGRAM TYPES

---

1. ARSENICUM

In de traditionele Materia Medica wordt Arsenicum gewoonlijk beschreven als een persoon met één of meerdere van de volgende karaktertrekken: rusteloos, kan niet alleen zijn, gewetensangst, ongerust ivm zijn gezondheid (denkt dat hij nooit gaat genezen), erg bezorgd om zijn familie (de veilige haven), maakt zich zorgen over kleinigheden, zuinig, steeds maar bezig, kritisch (ook voor zichzelf), wil meer dan hij nodig heeft, bezig, ernstig, gedisciplineerd, ontevreden, twijfelend, afgunstig, ongeduldig, steeds gehaast, lange tenen, veeleisend en kieskeurig, jaloers, overdreven ordelijk en weinig empathisch.

De repertorium rubrieken zijn: ACTIVITY; restless. ALONE; agg. ANGER; easily. ANXIETY; alone, while. ANXIETY; conscience, of; condemned, of being. ANXIETY; family, about his. ANXIETY; hypochondriacal. ANXIETY; trifles, about. AVARICE. BUSY; fruitlessly. CARES, worries, full of; trifles, about. CENSORIOUS, critical. CENSORIOUS, critical; oneself, of. DESIRES; more than she needs. DESPAIR; recovery, of; convalescence, during. DICTATORIAL; dogmatic. DISCIPLINED. DISCONTENTED; everything, with. DISCONTENTED; oneself, with. DOUBTFUL; recovery, of; medicine is useless. ENVY; qualities of others, at. FASTIDIOUS. FEAR; robbers, of. GREED, cupidity. HURRY, haste. IMPATIENCE. JEALOUSY. LAUGHING; never. OFFENDED easily. ORDER, desire for. RAGE, fury; trifles, about. REPROACHES; oneself. REPROACHES; others. RESTLESSNESS, nervousness; extreme. SERIOUSNESS, earnestness. SMILING; never. SUSPICIOUSNESS, mistrustfulness. UNSYMPATHETIC, unscrupulous

Maar opgelet, Arsenicum kan ook enkele van deze karaktertrekken hebben: affectueus, vriendelijk, bekommerd om de medemens, zorgzaam, goed gemutst, steeds in voor een grapje, mild, positief ingesteld, sociaal en meevoelend.

De repertorium rubrieken zijn: AFFECTIONATE. ANXIETY; children, about his. ANXIETY; others, for. CAREFULNESS. CHEERFULNESS; loquacious, and. COMPANY; amel. COMPANY; desire for; family, of. CONSOLATION, sympathy; amel. DAY-DREAMING. DRESS, dresses; best, at his. GRACEFUL. HOPEFULNESS. JOY. LAUGHING; easily. MARRIAGE; aversion to; idea of marriage seemed unendurable. MILDNESS. MIRTH, hilarity, liveliness. MOCKING. PLAY; desire to, playful. POSITIVENESS. SENTIMENTAL. SMILING. SOCIABILITY. SYMPATHETIC, compassionate, too

De Arsenicum patiënt uit deze laatste beschrijving doet aan Pulsatilla of Ignatia denken. Dit is verwarrend. Wat schrijven we voor in dit geval? Het enneagram geeft ons de oplossing omdat het type één (Arsenicum) ons het totaal plaatje geeft. Samen met de essentie krijgen we een globaal beeld van de remedie zodat er (bijna) geen twijfel meer mogelijk is.

2. PULSATILLA

In de gekende Materia Medica wordt Pulsatilla gewoonlijk beschreven als iemand met één of meerdere van deze karaktertrekken: zachtaardig, timide, beïnvloedbaar en niet zelfstandig. De traantjes zijn nooit ver weg, en zijn humeur is wisselend. Hij is grillig, zoekt troost, is affectueus, aanhankelijk, wil aandacht, is zorgzaam en opgewekt, heeft vage verlangens, voelt zich eenzaam, is frivool, onbezorgd, onstandvastig, optimistisch, onzelfzuchtig, sociaal en meelevend.

De repertorium rubrieken: AFFECTIONATE. AMOROUS disposition. APPRECIATION, desires. ATTACHED, very. ATTENTION; desires. BUSINESS; aversion to. CAPRICIOUSNESS. CAREFULNESS. CHANGE; desire for. CHEERFULNESS. CONSOLATION, sympathy; amel. CONSOLATION, sympathy; desire for. COQUETTISH; too much. DESIRES; full of. DESIRES; indefinite. DESIRES; this and that. EFFEMINATE. FEIGNING; sick. FLATTERY; gives everything, when flattered. FORSAKEN feeling; consolation amel. FORSAKEN feeling; weeping, with. FRIVOLOUS. HEEDLESS, Capelse. INCONSTANCY. JEALOUSY. JESTING. JOY. LOVE; animals, for. MEANINGLESS, feels. MILDNESS. OPTIMISM. PATIENCE. PLAY; desire to, playful. PLEASE others, desire to. SELFLESSNESS. SOCIABILITY. SYMPATHETIC, compassionate, too. TIMIDITY; bashful. WEeping, tearful mood; joy, from; sad things, or.

Het Pulsatillabeeld met één of enkele van deze mentale kenmerken is misschien iets minder goed gekend: Kortaf, ernstig, geaffecteerd, ambitieus, kwaad om een niets, kropt de woede op, gierig, opschepper, kritisch, minachtend, tegendraads, sluw, uitdagend, verbitterd, afgunstig, morrend, haatdragend, introvert, kleptomaan, liegt, misantroop, pessimist. koppig, niet medelevend.

De repertoriumrubrieken zijn: ABRUPT. AFFECTATION. AMBITION; ambitious. ANGER; trifles, about. ANGER; silent, pent up. AVARICE. BOASTER, braggart; squanders through ostentation. CENSORIOUS, critical. CONTEMPTUOUS. CONTRARY. DECEITFUL, sly; corrupt, venal. DEFIANT. EMBITTERED, exasperated. ENVY. ENVY; hate, and. GREED, cupidity. GRUNTING. HARSHNESS, rough. HATRED. INTROVERTED. IRRITABILITY; easily. KLEPTOMANIA. LIAR. MISANTHROPY. OBSTINATE, headstrong. PESSIMIST. RIGIDITY. SERIOUSNESS, earnestness. UNSYMPATHETIC, unscrupulous. CURSING, swearing, desires

Dit is toch Nux-v., gegoten? En heel zeker geen Pulsatilla! Of toch wel? Gelukkig is er het Pulsatillabeeld zoals we dat kennen vanuit het Enneagram. Dit systeem geeft ons een volledig beeld van de remedie, zodat vergissing uitgesloten is.

3. PHOSPHOR

Het klassieke beeld van de Phosphor persoon is iemand die enkele van deze kenmerken heeft: Affectueus, angst indien alleen, in het donker en tijdens onweer, artistiek, zorgeloos, enthousiast, uitbundig, extrovert, grappenmaker, gepassioneerd, dierenvriend, sentimenteel, gezellig, kent geen schaamte, bijgelovig, meelevend, levendig, toegeeflijk.

De symptomen in het repertorium zijn: AFFECTIONATE; returns affection. ALONE; agg. ANTICS, plays. ANXIETY; alone, while. ANXIETY; dark, in. ANXIETY; thunderstorm; during. ANXIETY; others, for; loved ones, for. ARTISTIC; aptitude. CAREFREE. COMPANY; amel. CONTENTED. CREATIVE. ECSTASY. EGOTISM, self-esteem. EMBRACE, embraces; companions. ENTHUSIASM. EXTROVERTED. FEAR; alone, being. IMPORTANCE, feels his, pompous. JESTING. KISSES; everyone. LOVE; animals, for. MIRTH, hilarity, liveliness. PASSIONATE. PRAISE; sweet talkers. SENTIMENTAL. SHAMELESS. SOCIABILITY. SUPERSTITIOUS. SYMPATHETIC, compassionate, too. VIVACIOUSNESS. YIELDING disposition.

Maar hoe interpreteren we het volgende beeld? Bij de patiënt vinden we enkele van de volgende kenmerken. Hij is kortaf, accepteert geen gezag, is gierig, kritisch, klager, zonder zelfvertrouwen, tegendraads, wil niet getroost worden, destructief, bazig, ontevreden, piekeraar, vervreemd van zijn familie, veeleisend, voelt zich niet geliefd, haatdragend, misantroop, introvert, koppig, egoïstisch, ernstig, achterdochtig, achterbaks en gereserveerd.

In het repertorium: ABRUPT. AUTHORITY, refusal to accept some one's AVARICE. CENSORIOUS, critical. COMPLAINING. CONFIDENCE; want of self. CONSOLATION, sympathy; ailments from, agg. CONTRADICT, disposition to. CONTRARY. DESTRUCTIVENESS. DICTATORIAL. DICTATORIAL; command, talking with air of. DISCONTENTED. DWELLS; events, on past disagreeable. ENNUI, boredom; easily. ESTRANGED. ESTRANGED; family, from her. FAMILY, aversion to. FASTIDIOUS. FORSAKEN feeling; loved, beloved by his parents, wife, friends, feels is not being. GREED, cupidity. HATRED; revenge, and. INTROVERTED. MISANTHROPY. OBSTINATE, headstrong. OFFENDED easily. RESERVED. SECRETIVE. SELFISHNESS, egoism. SERIOUSNESS, earnestness. SUSPICIOUSNESS, mistrustfulness.

Zulke symptomen doen aan Lycopodium of Nux-v. denken. Het enneagram geeft ons hier de juiste oplossing (Phosphor) omdat het rekening houdt met de totaliteit en met de geest van de remedie.

4. NATRUM MURIATICUM

Natrum muriaticum wordt in de klassieke Materia Medica gezien als iemand die zijn affectie niet kan tonen, die (sociaal) onhandig is, die piekert, die geen gezelschap en geen troost wil, die rap ontmoedigd is, die geruime tijd blijft piekeren over vroegere beledigingen, die verbitterd en afgunstig is, die zich in de steek gelaten voelt. Hij is erg introvert en veeleisend. Het is een dierenvriend ('mijn hond is mijn beste vriend'), hij is gereserveerd en is niet op zijn gemak in

gezelschap van mensen die hij niet kent, hij is achterdochtig, weinig spraakzaam en weinig empathisch. Het is bovendien een kritische en zuinige mens.

In het repertorium geeft dat: AFFECTION; demonstrate, cannot. AVARICE. AWKWARDNESS; timidity, from. BROODING. CARES, worries, full of; company, with aversion to. CENSORIOUS, critical. COMPANY; aversion to. CONSOLATION, sympathy; ailments from, agg. CONSOLATION, sympathy; aversion to. CONTEMPTUOUS. DISCOURAGED. DISTURBED, averse to benign. DWELLS; events, on past disagreeable; offenses. EMBITTERED, exasperated. ENVY; hate, and. ESTRANGED; family, from her. EXCLUSIVE, too. FASTIDIOUS. FORSAKEN feeling; loved, beloved by his parents, wife, friends, feels is not being. GRIEF; prolonged. HATRED; bitter feelings for slight offenses, has. INJUSTICE, cannot support. INTROVERTED. IRRITABILITY; consolation agg. LOVE; animals, for. LOVE; animals, for; pet, his. OFFENDED easily. .RESERVED. SECRETIVE. STRANGERS, in presence of; agg. SUSPICIOUSNESS, mistrustfulness. TACITURN, indisposed to talk. TIMIDITY; bashful. UNOBSERVING. UNSYMPATHETIC, unscrupulous

Maar blijkbaar bestaat er ook een andere Natrum muriaticum: affectueus, verdraagt niet alleen te zijn, welwillend en zorgvuldig, goed gehumeurd en graag in gezelschap, tevreden en graag getroost, excentriek en libertijns, gepassioneerd en nymfomaan, sentimenteel, meevoelend en inschikkelijk.

Het repertorium: AFFECTIONATE. ALONE; agg. AMOROUS disposition. BENEVOLENCE. CAREFULNESS. CHARITABLE. CHEERFULNESS; dancing, laughing, singing, with. COMFORT, sensation of. COMPANY; desire for; alone, agg. being. CONSOLATION, sympathy; desire for. CONTENTED. DANCE, desires to. DANCE, desires to; aptitude for dancing, has no. DIGNITY. ECCENTRICITY. JESTING. LAUGHING; easily. LEWDNESS, obscene. LIBERTINISM. MILDNESS. MIRTH, hilarity, liveliness. MUSIC; amel. NYMPHOMANIA. PASSIONATE. SATYRIASIS. SENTIMENTAL. SYMPATHETIC, compassionate, too. TALK, talking, talks; pleasure in his own talking. YIELDING disposition

Een niet alledaags tableau, een mengelmoes van Belladonna en Stramonium symptomen. Het enneagram gaat voor Natrum muriaticum, met tekst en uitleg.

5. SEPIA

De gebruikelijke Materia medica toont bij Sepia meestal enkele van deze symptomen: kortaf, liever alleen, zonder ambitie, gierig, schept nergens genoeg in, maakt zich snel boos, piekert en klaagt veel, kritisch, sarcastisch, destructief, neemt geen verantwoording, laat man en kinderen in de steek, afgunstig, fastidieus, haatdragend, misantroop, hoogmoedig, geen seksdrive, pessimistisch, voelt zich rap gekrenkt, achterdochtig, zonder medeleven, mild, objectief, gepassioneerd.

In het repertorium is dat: . ABRUPT. ALONE; amel. AMBITION; loss of. AMUSEMENT; nothing gives him. ANGER; trifles, about. AVARICE . BROODING. CENSORIOUS, critical. COMPANY; aversion to; avoids the sight of people. COMPLAINING; others, of. DESIRES; nothing. DESTRUCTIVENESS. DUTY; aversion to. ENVY. ESCAPE, desire to; family and children, from her. FAMILY, aversion to. FASTIDIOUS. FRIENDS, aversion to. HATRED. HAUGHTY. HUSBAND; aversion to. INDIFFERENCE, apathy; sexual desire diminished, with. JEALOUSY. MISANTHROPY. OFFENDED easily. PESSIMIST. RESPONSIBILITY; wants to give up her. SECRETIVE. SELFISHNESS, egoism . SUSPICIOUSNESS, mistrustfulness. UNFEELING, hard-hearted. UNSYMPATHETIC, unscrupulous.

Maar er zijn Sepia's die in de verste verte niet aan dit beeld beantwoorden. Een handgreep van enkele kenmerken die niet passen in het "klassieke" beeld: ze zijn actief, klaar voor de liefde, zorgzaam, goed geluimd, graag in gezelschap, frivool en meer dan dat, eerlijk en joviaal, geestdriftig, positief ingesteld, sentimenteel, sociaal, meevoelend en toegeeflijk.

In het repertorium: ACTIVITY; desire for. AMOROUS disposition. BUSY. CAREFULNESS. CHEERFULNESS. COMPANY; amel. COMPANY; desire for; alone, agg. being. CONSOLATION, sympathy; desire for . FANCIES; lascivious. FRIVOLOUS. HONEST. INTELLECTUAL. JOVIAL. LIBERTINISM. MILDNESS. MIRTH, hilarity, liveliness. OBJECTIVE, reasonable. PASSIONATE. POSITIVENESS. SENTIMENTAL. SERVILE, obsequious, submissive. SOCIAL; sociable. SYMPATHETIC, compassionate, too. TRANQUILLITY, serenity, calmness. YIELDING disposition.

Dit is helemaal wat anders dan het klassieke imago van de uitgebluste huisvrouw. Dit doet denken aan een supergezonde Pusatilla. En toch gaat het hier om Sepia. Het enneagram zal ons dit toelichten.

6. LYCOPodium

Het Lycopodium beeld in de klassieke materia medica komt goed overeen met het beeld dat we in het enneagram vinden. Het enneagram geeft wel meer inzicht in de verschillen van de twee Lycopodium types (het timide fobische en het assertieve contrafobische personage) en gaat dieper naar de essentie van de remedie.

7. SULPHUR

De klassieke beschrijving van Sulphur is die van iemand die een of meerdere van deze eigenschappen heeft. Een mens die weinig ambitie heeft, die gierig is en graag afdingt, een charlatan, iemand die de meest onbenullige dingen bijhoudt, die graag alleen is, die niet van troost wil weten, bazig, lafhartig, zonder plichtsgevoel, hebberig, afgunstig en fanatiek, gulzig en hoogmoedig, hoogdravend, voelt zich belangrijk, handelt zonder nadenken, liegt, steelt en verspilt, maakt veel plannen maar voleindigt ze niet, ondankbaar, ongevoelig, egoïstisch, vuil en onbetrouwbaar.

Zo vinden we het terug in de volgende repertorium rubrieken: AMBITION; loss of. AVARICE. BARGAINING. BUSINESS; aversion to. CENSORIOUS, critical. CHARLATAN. COLLECTS many things. COMPANY; aversion to; bear anybody, cannot. CONSOLATION, sympathy; ailments from, agg. CONTEMPTUOUS. COWARDICE. DICTATORIAL. DIRTINESS. DUTY; want of sense of. EMBITTERED, exasperated. ENVY. FANATICISM. GREED, cupidity. HAUGHTY, pride. HEEDLESS, careless. IMPORTANCE, feels his, pompous. JEALOUSY. KLEPTOMANIA. LIAR. SQUANDERS. THEORIZING; philosophic, mind dwells on. UNDERTAKES; many things, perseveres in nothing. UNFEELING, hard-hearted. UNGRATEFUL. UNTIDY. PLANS; many. SELFISHNESS, egoism. UNRELIABLE

Maar wat schrijven we dan voor aan een patiënt die een of meerder karaktertrekken van het volgende lijstje bezit. Iemand die extrovert, werklustig en ambitieus, iemand die steeds maar bezig is, succes in de zakenwereld heeft, die netjes op zichzelf is, rap van aannemen, vurig en tegelijkertijd zorgzaam en voorzichtig, moedig en creatief, sentimenteel, vrolijk en enthousiast, optimistisch, idealistisch, sociaal en dienstbaar is?

De repertorium rubrieken zijn: ACTIVITY; desire for. AMBITION; ambitious. ARDENT. AUDACITY. BATHING, washing; desire for; cleanliness, mania for. BUSINESS; aptitude for. BUSY. CAREFULNESS. CAUTIOUS. CHARITABLE. CHEERFULNESS. COMPREHENSION; easy. CONSOLATION, sympathy; desire for. CONTENTED; oneself, with. COURAGEOUS. CREATIVE. DRESS, dresses; best, at his. ENTHUSIASM . EXTROVERTED. FASTIDIOUS; appearance, about; personal. GENEROUS, too. IDEALISTIC. INDUSTRIOUS, mania for work. INJUSTICE, cannot support. INQUISITIVE. MILDNESS. OPTIMISM. SENTIMENTAL. SERVILE, obsequious, submissive. SOCIAL; sociable. SYMPATHETIC, compassionate, too. VIVACIOUSNESS

Dit lijkt een Nux-v. beeld. Maar met de hulp en het inzicht van het enneagram schrijven we toch Sulphur voor.

8. NUX VOMICA

In de klassieke Materia Medica wordt Nux-v. uitgebreid beschreven. Dit type is in de moderne westerse wereld veelvuldig aanwezig. Het is een prikkelbare, ongeduldige, ambitieuze en gedreven mens. Wanneer men hem tegensprekt wordt hij kwaad. Hij is ongeduldig, bazig en fastidieus. Hij is kritisch aangelegd. Hij weet van aanpakken het is een workaholic met veel ambitie. Hij is haatdragend, jaloeers en weinig meelevend. Tot hier het klassieke beeld.

In het repertorium vinden we hem in de rubrieken: ABUSIVE, insulting. ACTIVITY; restless. AMBITION; ambitious; means, employed every possible. ANGER; trifles, about. ARDENT. AVARICE; squandering on oneself, but. BREAK things, desire to. CENSORIOUS, critical. CONTRARIETY agg. DEFIANT. DESTRUCTIVENESS. DICTATORIAL. ENVY. EXPLAINING constantly. FIRMNESS. HARSHNESS, rough. HATRED. INDUSTRIOUS, mania for work. INJUSTICE, cannot support. JEALOUSY. MATERIALISTIC, very. OBJECTIVE, reasonable. OBSTINATE, headstrong. OFFENDED easily. ORDER, desire for. ORGANIZED and methodical, desire to be. PASSIONATE. THROWS; things. UNFEELING, hard-hearted.

Maar wat schrijven we voor aan iemand die niet aan het gebruikelijk beeld beantwoordt. We spreken over: affectueus, meevoelend, mild, genereus en menslievend. Introvert, sentimenteel, voorzichtig en timide. Iemand die het graag rustig aan doet (in een hoekje met een boekje). Goed gehumeurd is, steeds twijfelend en met zijn hoofd niet bij de zaak.

De repertorium rubrieken zijn: AFFECTIONATE. ANXIETY; others, for. BENEVOLENCE. CAUTIOUS. CHARISMATIC. CHARITABLE. DOUBTFUL. GENEROUS, too. HEEDLESS, careless. IDEALISTIC . INTROVERTED. IRRESOLUTION, indecision; projects, in. JESTING. LAUGHING. MILDNESS. QUIET; wants to be; rest and tranquillity, desires. READING; desire for. REVERENCE; those around him, for. SENTIMENTAL. SING, desires to. SYMPATHETIC, compassionate, too. TIMIDITY. TRANQUILLITY, serenity, calmness. YIELDING disposition

Een mooi Pulsatillabeeld!?! En toch, met de kennis van het enneagram schrijven we Nux-v. voor.

9. CALCAREA CARBONICA

De klassieke Calcarea heeft een of meerdere van de volgende kenmerken. Het is een werker, wel een trage starter maar eens begonnen wil hij het afmaken. Het is een familieman. Hij is zuinig, voorzichtig, houdt van routine en heeft oog voor detail. Hij is koppig maar heeft niet veel zelfvertrouwen, hij is introvert, voorzichtig, niet zeker van zijn stuk en zoekt steun. Hij is optimistisch, affectueus en goedgehartig. Hij maakt zich rap zorgen over zijn gezondheid, is bijgelovig en heeft interesse voor occulte en bovennatuurlijke dingen.

De repertorium rubrieken zijn: ACTIVITY; desire for. AFFECTIONATE. AMBITION; ambitious. ANGUISH; hypochondriasis, in. ANXIETY; hypochondriacal. AVARICE. BUSY; constant. CAUTIOUS. CLAIRVOYANCE. CONFIDENCE; want of self. CONSCIENTIOUS about trifles. DAY-DREAMING. DEPENDENT. GREED, cupidity. HYPOCHONDRIASIS. INQUISITIVE; sciences, into occult. INSECURITY. INTROVERTED. MILDNESS. OBSTINATE, headstrong. OBSTINATE, headstrong; anger, irritability, with. OCCUPATION, diversion; amel. OPTIMISM. REST; agg. SUPERSTITIOUS. WORK; routine; desires

Maar welke remedie geven we aan de volgende patiënt die één of meerdere van deze karakteristieken vertoont? Pessimistisch, ongeduldig, steeds gehaast, begint aan van alles maar kan niets voleindigen, kwaad om een niets tot het gewelddadige toe, haatdragend, afkerig van de eigen familie, wreedaardig, egoïstisch, afgunstig, zonder plichtsgevoel, leugenachtig, misantroop, wil niet geholpen of getroost worden, schaamteloos, verspillend, voelt zichzelf belangrijk, is onbetrouwbaar en kent geen empathie.

De repertorium rubrieken zijn: ADULTEROUS. AMOROUS disposition. ANGER; trifles, about. ANSWER, answering, answers; snappishly. AVARICE; squandering on oneself, but. BOASTER, braggart; squanders through ostentation. BREAK things, desire to. CHARLATAN. CONSOLATION, sympathy; ailments from, agg. CONTEMPTUOUS. CRUELTY, brutality, inhumanity. DESTRUCTIVENESS. DUTY; want of sense of. EGOTISM, self-esteem. ENVY. FAMILY, aversion to. GOSSIPING. GREED, cupidity. HATRED. HURRY, haste; occupation, in. IMPATIENCE. IMPETUOUS, impulsive. IMPORTANCE, feels his, pompous. INCONSTANCY. IRRESOLUTION, indecision. JEALOUSY. KLEPTOMANIA. LIAR. LIBERTINISM. MISANTHROPY. PESSIMIST. REFUSES; help. RESPONSIBILITY; aversion to. SHAMELESS. SQUANDERS. STRENGTH; increased, mental. SUSPICIOUSNESS, mistrustfulness. TEARS; things. UNFORGIVING. UNRELIABLE. UNSYMPATHETIC, unscrupulous

Blijkbaar een individu met een slecht karakter en veel Platina symptomen. Het enneagram helpt ons om Calcarea Carbonica voor te schrijven.

Samenvattend kunnen we zeggen dat het enneagram voor deze negen remedies een verbreding én verdieping is van het klassieke geneesmiddelbeeld. Het blijkt een nuttig hulpmiddel te zijn om een nauwkeuriger homeopatisch voorschrift te maken omdat het een completer beeld van de remedie geeft.

***

ARSENICUM ALBUM

ALGEMEEN BEELD

Arsenicum is iemand die meer met zijn hoofd leeft dan met zijn hart. Het is de perfectionist die houdt van duidelijke regels en van heldere structuren. Het is de man die bijna dwangmatig de wereld en de mensen wil veranderen. Hij schrijft hen voor wat goed voor hen is, hij wil hen

overtuigen van zijn gelijk. Hij is kritisch voor zichzelf en voor de anderen. Hij is dan wel belerend, maar hij is ook betrouwbaar, eerlijk en standvastig.

Hij houdt van logische en praktische ideeën. Hij probeert zoveel mogelijk informatie te verzamelen om toch maar geen fouten te maken, om perfect werk te kunnen afleveren. Acties zijn bij hem het resultaat van intellectuele arbeid, gebaseerd op objectieve feiten.

Dit is zijn onbewuste basismotivatie: ‘Ik wil genegenheid, waardering en uiteindelijk liefde bekomen door perfect te zijn. Gewoon goed zijn is niet genoeg. Ik wil leven volgens mijn hoge innerlijke normen. Zo probeer ik boven alles een integer persoon te zijn. Ik ga alles op de juiste manier doen. Boosheid en wrok zal ik niet laten merken. Fouten maken, agressief zijn, zelfbeheersing verliezen ga ik proberen te vermijden. Mijn zelfbeeld wordt dat van een rationele wijze man. Ik ga volgens mijn idealen leven zodat men mij niet op de vingers kan tikken, zodat men mij niet laat vallen. Ik wil integer zijn, het hogere nastreven, mezelf en de anderen verbeteren. De wereld is immers niet perfect en ik wil mijn steentje bijdragen voor een betere samenleving. Ik wéét trouwens dat mijn visie de juiste is en dus heb ik het recht (de plicht) te evalueren en te (ver)oordelen.’

HET ARSENICUM KIND

Van de ouders wordt verondersteld dat ze de grenzen bepalen, corrigeren en straffen wanneer het nodig is. Een stabiele figuur die voor guidelines en discipline zorgt is belangrijk voor een gezonde evolutie van een kind. Het moet zich hiermee kunnen identificeren en zich daarna losmaken en autonoom worden. Bij afwezigheid van zulke figuur kunnen geleerde mensen zoals freudiaanse psychiaters u zeggen dat de straffende vader in dit geval verinnerlijkt wordt. Om kritiek te vermijden, om aanvaard te worden werden ouderlijke standaarden en principes voor wat goed of slecht is geïnternaliseerd. De innerlijke criticus, het super ego werd alzo (overdreven) ontwikkeld. Het kind construeert zich dan een ethische code die boven die van het gezin uitstijgt. Het legt zichzelf structuur en discipline op. Er is een steeds aanwezige innerlijke stem die continu de vinger legt op de ‘fouten’ zodat het zich schuldig voelt wanneer het die zelf opgelegde regels overtreedt.

Het basisgevoel bij het Arsenicumkind is ‘Ik ben niet goed genoeg, het lijkt wel alsof ik iets verkeerd gedaan heb en daarom heeft men geen aandacht voor mij. Om aanvaard en geliefd te worden ga ik mijn best doen om juist te handelen, niet passende gevoelens te onderdrukken, kortom om een ‘goed’ mens worden.’

Onzekere en angstige ouders geven te weinig structuur en het Arsenicumkind op zoek naar zekerheid reageert door zelf de zaken in orde te brengen en zich rigoureuus aan de regels te houden. Zodoende wordt er een kind gevormd dat de ouderlijke liefde wil verdienen door perfect te zijn, door ernstig en verstandig en braaf te zijn.

Bij anderen zijn de ouders perfectionistisch, overdreven moralistisch, koel of gewoon steeds maar ontevreden. Of het kan ook gaan om ouders met onvervulde persoonlijke levensverwachtingen die ze alsnog gerealiseerd willen zien in hun kinderen, zodat die perfecte mensjes moeten worden (Carcinosinum).

DE VOLWASSEN ARSENICUM

AMBITIOUS.

Geld (zekerheid!) en sociale status zijn belangrijk voor hem. Daarnaast heeft hij ook de ambitie om perfect te zijn.

MacRepertory: Ambition; ambitious; money, for. Talks; money matters, about.

AMUSEMENT. Plezier en ontspanning krijg je niet zomaar, ze moeten verdiend worden.

MacRepertory: Play; desire to, playful; gambling, passion for.

ANGER. Er is veel ergernis bij Arsenicum. De boosheid is meestal verborgen maar is toch is een belangrijke drijfveer. Hij is chronisch ontevreden over hoe de dingen zijn. De wereld is immers niet volmaakt, en hijzelf ook niet en dat stoort hem. Hij ondervindt dat het zowel voor hem als voor de medemens niet gemakkelijk is te leven zoals het hoort. Er zijn bijgevolg heel veel zaken die zijn irritatie opwekken: incompetentie, gebrek aan betrokkenheid, normvervaging, onzorgvuldigheid, onrechtvaardigheid, wanorde, overtrokken emotionele reacties, tegenspraak, oneerlijkheid, onrecht, gemakzucht, domheid, inefficiëntie, verspilling, enzovoort...

Al bij al is er dus veel boosheid, maar hij is zich daarvan niet altijd bewust, zijn superego laat zulke gevoelens immers niet toe. Meestal verbergt hij zijn woede omdat hij het imago van de perfecte mens wil bewaren. Hij laat ze niet toe want het is voor hem een negatieve emotie die hij moet kunnen controleren. Hij ontkent zijn woede want woede is 'slecht.' Zo iemand beheerst zich en houdt zijn emoties onder controle om alzo zichzelf en de buitenwereld te bewijzen dat hij in staat is zijn irrationele en impulsieve kant in de hand te houden. Bij iemand met hoge normen is er geen plaats voor irritatie. Dit is een uitglijder. Onderdrukken dus.

De Arsenicum mens herkent zijn kwaadheid niet als dusdanig. Hij heeft het meestal over irritatie, ongenoegen, ontevredenheid, ergernis, rancune, verontwaardiging. Dit zijn meer accepteerbare vormen van woede. Gewoonlijk houdt hij zich wel in, behalve wanneer hij echt overtuigd is van zijn gelijk en hij zich gerechtvaardigd voelt daar lucht aan te geven. Maar zoals gezegd, meestal is zijn boosheid ingehouden en alzo een bron van chronische frustratie en ontevredenheid over zichzelf en de wereld.

Specifieke signalen van die weggedrukte woede onderkent hij moeilijk. maar zijn lichaamstaal (stemverandering, grimassen, fronsen, gespannen houding, korte antwoorden...) toont dat er wat loos is. Met de tanden op elkaar geklemd zegt hij: 'Het is OK, ik wordt nooit kwaad.' Hij zal dan bijvoorbeeld op een 'vriendelijke' manier een opmerking maken, maar wie hem kent voelt de spanning wel. Zijn buitenkant toont het tegendeel van de onderliggende onaanvaardbare impuls. De psychiaters noemen dat reactieformatie, t.t.z. de reactie is tegengesteld aan de verdrongen wens. Hij probeert om verdraagzaam, neutraal en objectief te blijven, hij verdraagt de 'slechte' beslissingen van de anderen. Maar alleen het feit al dat hij fouten ziet en oordeelt - zelfs zonder het te tonen - is een teken dat zijn woede onderhuids blijft sluimeren. Toch is die woede soms voelbaar, als kille afkeuring. Hij is dan kortaf, sarcastisch en vitterig en zijn toon is scherp. De opgekropte woede stapelt zich op en veroorzaakt hoge bloeddruk en maagzweren. En elke nieuwe laag komt bovenop de vorige tot er een explosie komt, dikwijls naar aanleiding van een onbeduidend voorval zodat de nietsvermoedende omstaander de volle lading krijgt. Hij zoekt en vindt altijd wel iets of iemand waarop hij zijn negatieve gevoelens en stemmingen kan projecteren. Zijn omgeving is dan verrast over de plotse driftbuien die het gevolg zijn van dat ingehouden misnoegen. Het voorwerp van zijn agressie werd dus verplaatst. Dit geeft dan weer schuldgevoelens. Hij schaamt zich voor deze woede, hij voelt zich ongelukkig omdat dit toont dat hij ook maar een onvolmaakt mens is. Maar boosheid onderdrukken is niet oké. Naar je kwaadheid moet je luisteren en de gelegenheid te baat nemen om je in vraag te stellen en in actie te komen. Zoniet komt er bitterheid en wrok, en ook gezondheidsproblemen.

Allen: Fretfulness and fault - finding at everything, every conversation, noise, even the light was disagreeable (Sulph.); fretful, indignant, capricious, every word angered her. Vexed at trifles and talking constantly about other people's faults.

Hering: The least thing offends him, and moves him to anger.

MacRepertory: Anger; ailments from, agg.; Grief, with silent; Consolation agg.; Contradiction, from; easily; trifles, about ; mistakes, about his ; oneself, with. Dreams; anger.

Mirilli: Sadness: anger, after.

Sankaran: Anger in reaction to criticism, because they feel that by now they are wise enough themselves to know how things should be done.

Scholten: Anger in reaction to criticism, because they feel that by now they are wise enough themselves to know how things should be done. Irritability: < mistakes, < contradiction, < insult.

ANTAGONISM WITH HIMSELF. Bij Arsenicum is er een conflict tussen de eigen imperfectie en zijn ideaalbeeld, tussen deugdzaamheid en zondigheid, tussen goed en slecht, tussen het goddelijke en de duivel. Enerzijds is er zijn gecontroleerde rationele kant die hij aan de buitenwereld toont, anderzijds zit hij met vele onderdrukte impulsen en emoties.

Hij veroordeelt de andere voor de kleinste fout, en de grote zonden van zichzelf ziet hij door de vingers. Hij acht zich beter dan de medemens, maar toch is hij niet helemaal tevreden omdat hij onder zijn hoge doelstelling blijft. Hij ziet zichzelf graag als een rationeel en evenwichtig persoon en naar buiten toe lijkt hij inderdaad onberispelijk, maar binnenin broeden een aantal dingen die hij liever niet wil weten.

Hij kan het tegenovergestelde zeggen van wat hij in feite bedoeld. Of hij is extreem vriendelijk tegen iemand waarop hij boos is. Of hij bewondert iemand waarvan hij in feite jaloers is.

De psychiaters noemen dit reactieformatie. Volgens Freud staat dit afweer- of beschermingsmechanisme in verband met het niet kunnen bevredigen van behoeften of met onaanvaardbare impulsen. Een ontoelaatbare neiging kan bij Arsenicum omgezet worden in het tegenovergestelde. Hij overwint dan zijn angst voor het uiten van een niet toegestane neiging door het tegenovergesteld gedrag te vertonen. Zo worden vijandige, agressieve prikkels bijvoorbeeld veranderd in uitingen van liefde en tederheid. Iemand die seksueel agressief is kan zich zo uiterst preuts en geremd gedraagt. Een gewelddadige man die het zich door zijn sociale positie niet kan veroorloven om te exploderen kan zich zo overdreven vriendelijk gedragen.

Voor sommigen lijkt een dubbelleven de oplossing te zijn. Voor de buitenwereld is het een grijze muis, en in 't donker knijpt hij lustig de katjes, kwestie van 'verboden verlangens' te bevredigen en een uitlaatklep te hebben voor zijn emotionele spanningen.

Lucas (6, 39-12): How can thou say to thy brother: 'Brother, let me cast the mote out of your eye with not noticing the beam in your own eye?'

MacRepertory: Anger: recovery, if one spoke of her complete. Antagonism. Desires: present, things not, rejected when offered, which are, playthings, etc. Mood: repulsive, treatment, every, sick, in spite of being very. Well: says he is, when very sick.

ANTICIPATION Hij wil de zaken maximaal plannen en onder controle houden omdat hij alles op de juiste manier (op zijn manier) wil doen. Hij is zeer oplettend en maakt zich gauw zorgen over het goede verloop van de dingen. Hij wil alles zo perfect mogelijk doen, vandaar dat hij zich op voorhand zorgen maakt hoe hij de dingen best zou aanpakken. Eens het juiste pad gevonden stopt hij met piekeren.

MacRepertory: Anticipation; ailments from, agg.; mental and emotional consequences of ; stage-fright ; sadness, with ; engagement, for an.

ANXIETY. Arsenicum die in evenwicht is heeft door zijn discipline zijn bestaan goed in de hand. Hij kan veel aan. Pas wanneer het leven vat krijgt op hem steken zijn angsten de kop op. In het begin kan hij ze nog verdoezelen, maar wanneer hij de stress niet meer de baas kan zien we symptomen van een 'nervous breakdown.' Hij wordt uiteindelijk zo overweldigd door angst dat hij niet normaal kan meer functioneren. De angst neemt toe wanneer hij alleen is. Bij paniek zoekt hij bescherming, hij wil dat men hem vastneemt De *combinatie van angst en rusteloosheid* is een kenmerk van Arsenicum.

Hij is bekommerd om de personen uit zijn directe omgeving. Die kan hij immers nodig hebben, ze zijn zijn steun en toeverlaat, ze kunnen hem helpen wanneer het nodig is. Hij is bezorgd

om de medemens omdat hij beseft dat hij wel eens alleen kan komen te staan. De bekommernis om anderen is dus uiteindelijk geïnspireerd door egoïsme.

Hij heeft schrik van impulsen en verlangens die hij niet voor 100 % kan controleren. Vandaar dat hij terughoudend is om te doen wat hij echt graag wilt. 'Foute' verlangens zouden immers kunnen botsen met het superego. Wie weet wat er allemaal in het onderbewustzijn broedt, en wat zou er allemaal niet naar boven kunnen komen? Hij voelt zich pas oké indien hij zichzelf onder controle heeft zodat alles correct verloopt.

Zo heeft elke remedie van het Enneagram wel een basisangst. Arsenicum is benauwd niet integer, niet correct te zijn; Pulsatilla niet bemind worden; Phosphorus waardeloos zijn; Natrum muriaticum zonder identiteit of betekenis te blijven; Sepia hulpeloos, incompetent en afhankelijk te zijn; Lycopodium zonder steun te blijven; Sulphur: pijn hebben; Nux vomica: de controle verliezen; Calcarea carbonica afgescheiden zijn.

Tussen haakjes, het geweten, het innerlijk besef van goed en kwaad (het superego van Freud) is de verinnerlijkte stem van onze ouders en andere gezagsfiguren. We incorporeerden die stem in onszelf om te vermijden dat we de liefde van onze ouders zouden verliezen. Om te voorkomen dat onze ouders ons zouden straffen, straffen we dus onszelf.

Boedler: Anxious in regard to security; they fear robbers, financial loss, and decline in health. anxiously interested in guarding the body's health and attempts to find a perfect state, purified from disease. Each little imbalance, ailment, or sudden illness can elicit exaggerated fears and concerns. Most complaints show concomitant restlessness and anguish.

MacRepertory: Anxiety; driving him from place to place. Anxiety; duty, as if he had not done his. anxiety; expected of him, when anything is. Anxiety; family, about his. Anxiety; health, about; ; despair of recovery. Anxiety; health, about; relatives, of. Anxiety; others, for; loved ones, for. Thoughts; persistent; disease, of; incurable, of some Fear accidents, of; child, to, accidents, of; friends, to, accidents, of; loved ones, to, agoraphobia, airplanes, alone being, animals, of, approaching; others, of, black or dark colors, everything, cancer, company amel, crowd, danger, of impending, death, of; impending, of, examinations, of, happen something will; family, to, or to him, insanity, of losing his reason, knives, of narrow place, in, claustrophobia, people, of, anthropophobia, robbers, of, thunderstorm, of, unaccountable, vague, unknown, of the, water, of, worms.

Begging, relief for. Holding or being held; amel. Holding or being held; desire for.

Sankaran: Arsenicum concern for health and security can extend to others, so that these patients can be caring for the health and security of others as well.

ANXIETY OF CONSCIENCE. In vergelijking met de andere enneagramtypes is het superego of de inwendige criticaster, de geïnternaliseerde autoriteit bij Arsenicum het sterkst aanwezig. De Arsenicum mens wordt gestuurd door de inwendige kritische stem van de de geïnternaliseerde ouder, van de de oordelende rechter. Hij vereenzelvigd zich hiermee zodanig dat hij gaat geloven dat hijzelf het is. Hij maakt geen onderscheid meer tussen die innerlijke censor en zijn ware zelf. Deze is het grootste deel van de tijd aanwezig en domineert zijn bestaan. Deze innerlijke stem legt de lat steeds hoger. Zijn intuïtie of échte verlangens volgen is uit den boze. 'Wat wil ik ?' is een vraag die hij zich niet stelt

Hij heeft bijgevolg *schuldgevoelens*. Dit is een belangrijk Arsenicum kenmerk. Hij denkt gemakkelijk zich dat hij iets verkeerd gedaan heeft, dat hij iemand beledigd heeft, dat hij zijn plichten niet vervuld heeft, dat hij niet genoeg gedaan heeft ook wanneer daartoe geen reden is. Hij vreest dat men hem gaat (ver)oordelen omdat hij 'slecht', d.w.z. niet volmaakt is. Hij tracht dit te vermijden door altijd en overal zo correct mogelijk te handelen. Hij doet zijn best om zich onberispelijk te gedragen. Zijn geweten (superego) volgen is voor hem essentieel.

"Maar niets is zo funest voor je levensvreugde als het geheime gevoel dat je je voortdurend moet verantwoorden bij een intieme rechter, die je niet kent. Die ziet alles en keurt alles af; het is nooit genoeg, je bent altijd de verliezer, wat je ook doet" (uit het boek 'De Opgang' van Stefan Hertmans).

British hom. journal: Unreasonable feelings of guilt.

Gallavardin: Torment by a bad conscience, asks excuses from everybody.

Hahnemann: Continual anguish, like remorse of conscience, as if he had acted in violation of his duty, without knowing in what particulier.

MacRepertory: Delusions, imaginations: wrong; he has done. Anxiety; conscience, of; condemned, of being. anxiety; conscience, of; unpardonable sin, feels she has done the, and will be eternally lost. anxiety; duty, as if he had not done his. Reproaches; oneself; accomplished enough, because he had not. Delusions, imaginations: sinned away his day of grace, unpardonable; committed, he had; neglected: duty, his; friend, offended.; offended people, that he has ; crime; committed, he had; criminal, that he is a.

AVARICE.

Dat het leven rijker is wanneer je aan de anderen kan geven is duidelijk, en toch kijkt hij er gemakkelijk overheen. Dit heeft te maken met een reële angst om behoeftig te worden. Hij wil zekerheid. Hij kan ook moeilijk afscheid nemen van zijn spullen, veel zaken worden netjes bijgehouden, wie weet kan het later nog van pas komen

Wanneer hij zich iets aanschafft kiest hij wel voor goede kwaliteit, maar hij zal daarvoor toch niet te veel betalen. Hij gaat dus voor de beste koop.

Gunavante: Her desires exceed her needs.

MacRepertory: Talks; money matters, about. Ambitious; money for. Fear; poverty, of. Delusion; starve; family will, mind;; ruined; will be.

Morrison: The patient develops avarice and fear of poverty. He feels that financial security could ward off health risks and almost death itself. He saves anything which may have a conceivable use paper bags, rubber bands, etc - all carefully stored and labeled against future need.

Vermeulen: Can be generous, but expects something in returnCollects all kinds of material objects [valuable and old, antiques], likes comfort and money [security]. Possessive. Economical.

AVERSION CERTAIN PERSONS. Hij heeft het niet begrepen op mensen die andere normen en waarden hebben dan de zijne. Hij is daarin nogal radicaal, hij vindt dat iemand ofwel deugt ofwel niet deugt, een tussenweg is er niet. Maar hij laat dat niet merken, dat zou immers niet 'goed' zijn, en daarbij, je weet nooit of je die persoon later nog eens nodig hebt.

MacRepertory: Persons, aversion to; certain.

BROODING.

Hij denkt te veel na over de gevolgen van zijn daden. Hij heeft een goed geheugen voor onaangename voorvallen uit het verleden, over al wat hij verkeerd zou kunnen gedaan hebben. Dit geeft hem schuldgevoelens. Het houdt hem 's avonds wakker. Hij is overmatig bezorgd ivm de dingetjes van het dagelijkse leven. Hij is steeds voorbereid op het ergste, vandaar zijn egoïsme ('ieder voor zich' en 'houden wat men heeft'). Hij maakt zich op voorhand al zorgen dat er iets verkeerd zou gaan. Dit kan een self-fulfilling prophecy worden. Hij vergeet dat te veel anticipatie stress een rem kan zijn om de dingen op een efficiënte wijze uit te voeren.

British Homeopathic Journal: Good memory for past events and dates. Broods over unpleasant incidents. Unreasonable feelings of guilt.

Cushing: They sleep badly, and have tiring dreams, in their dreams everything 'goes wrong. This worries and tires them so, they awaken fatigued and unrefreshed.

MacRepertory: Cares, worries, full of: evening in bed; about others, relatives, trifles. Dreams; cares, worries, full of. Dreams: reflections, with fatiguing. Dwells: past disagreeable occurrences, recalls old grievances.

Murphy: Etiology can be from emotional deprivation, lack of love, shock of abandonment, sense of intense loss. Can be material loss, sense of being in a dangerous situation, poverty, war.

Vermeulen: Ideas crowd upon mind, too weak to repel them and dwell upon one alone.

BUSY.

Het is een regelneef die altijd in de weer is. Hij heeft de indruk te weinig tijd te hebben om alles wat hij van plan is perfect in orde te krijgen.

MacRepertory: Busy. Busy; fruitlessly. Industrious, mania for work. Restlessness, nervousness; busy.

CAUTIOUS.

Het is een perfectionist. Bijgevolg is hij voorzichtig en vermijdt hij risico's te nemen. Hij zal alles tot in detail analyseren en alle pro en contra's onderzoeken alvorens een beslissing te nemen. Hij wil zeker zijn.

MacRepertory: Carefulness. Conscientious about trifles .

Sankaran: He knows that he is weak and needs people but has to be very careful and cautious or else they will rob him. In the coped up state, the Arsenic person will be very conscientious, careful, cautious, fastidious and responsible. He would not offend anyone and always keeps away from insecurity.

CENSORIOUS.

Hij evalueert zichzelf en de medemens volgens hoge criteria. Er is dus veel kritiek, ook op zichzelf omdat hij niet aan de hoge normen van het superego beantwoordt. Hij heeft te weinig oog voor de eigen kwaliteiten, te veel aandacht gaat naar wat hij niet goed doet. Hij focust zich op al wat slecht gaat in de wereld, op al wat kan verbeterd worden. Hij vergelijkt de dingen met zijn ingebakken ideaalbeeld. Het moet perfect zijn. De dingen zijn voor hem goed of fout, zwart of wit, grijs bestaat niet.

Hij probeert continu zichzelf en de anderen te verbeteren. Zijn standaarden liggen hoog, hij is streng voor zichzelf. Dit is een bron van frustratie en irritatie. Hij kritiseert ook de medemens 'omdat het voor zijn eigen goed is.' Hij noteert wat er fout is, hij staat altijd klaar met zijn commentaar. Hij gedraagt zich als een scheidsrechter. Het is een muggenzifter die over kleinigheden valt. Hij heeft op alles kritiek, het is nooit goed genoeg. Hij is kieskeurig en veeleisend. Hij wil de anderen naar zijn hoge standaard van perfectie tillen. Hij zegt wat je moet doen, hij wijst je op je fouten.'Ik heb het je toch zo gezegd', 'als je naar mij geluisterd had dan was het anders (beter) gegaan.' Zo vindt hij dat de mensen te weinig moeite doen om zichzelf en de wereld te verbeteren, dat ze gemakzuchtig zijn, dat ze hun verantwoordelijkheid ontlopen, enzovoort

Hij kan op de duur een echte zedenpreker worden. Hij heeft over alles zijn mening. Hij heeft niet zomaar een gedacht, het is 'de waarheid.' Hij staat direct klaar met zijn zwart-wit oordeel, maar toont dit niet altijd expliciet. Hij zegt het op een directe manier of laat het je wel duidelijk merken met zijn lichaamstaal. Hij gaat zijn misnoegen niet openlijk ventileren maar hij laat het je wel voelen. Hij kan ook 'tactvol', met milde ironie kritiek geven. Deze onuitgesproken kritiek schept op een slinkse manier een onaangename sfeer waarbij de andere zich schuldig voelt zonder te beseffen wat hij fout gedaan heeft.

Arsenicum zijn kan dus veel energie kosten: steeds naar het betere streven in jezelf en bij de anderen, altijd is er de angst voor kritiek om niet aan de verwachtingen te voldoen, voortdurend je best doen. En denken is moeilijk, oordelen is gemakkelijker.

Boedler. Arsenicum album can be critical, controlling, and demanding, while depending on the nearness or affection of others for emotional security. However, their tyranny is usually more delicate, more through manipulations than outright abusiveness.

Choudhuri: Great irritability associated with profound exhaustion in the most prominent characteristic of Arsenic

Cowper: This exhaustion giving rise to lassitude, prostration, weakness, etc., is so peculiar to Arsenic, that it becomes at all times its most characteristic and important action not resulting in all cases, as might be supposed, from organic destruction; but being present as a sudden and complete sinking of the forces,' due to functional causes alone.

Gallavardin: Tendency to criticize everybody and speaks ill of others.

MacRepertory: Reproaches; others. Censorious, critical; scolding, with. Mocking; sarcasm. Anxiety; weakness, with. Irritability; weakness with; Sadness, weakness with. Thoughts; intrude and crowd around each other; weak to keep them off, too, or to hold on to one thought.

Medical advance (Homeopatisch tijdschrift in de USA, van 1873 tot 1915): It is particularly suited to certain exacting and fault-finding persons whose constitutions have been broken down, while their nervous systems become oversensitive, so that they are easily annoyed by odors, etc.

Mirilli: Censorious: scolding, with.

Roberts. Critical. Caustic jesting. Too great sensibility, too scrupulous conscience, as if one had offended whole world.

COMMUNICATION

Zijn stijl van communiceren is beheerst en belerend. 'Het moet' en 'het is nodig dat..het is juist...het is verkeerd' zijn uitdrukkingen die hij gebruikt. Hij legt je uit wat er zou moeten gebeuren, tot in detail. Soms luistert hij niet echt omdat hij toch overtuigd is van het eigen gelijk. Hij drukt zich meestal heel precies uit, hij probeert de juiste woorden te

kiezen. Naar buiten toe lijkt hij zelfzeker, maar inwendig is hij beducht om zich te vergissen en bekritiseerd te worden. Om met Arsenicum een goed contact te krijgen moet je als een ernstig iemand overkomen. Wat nonchalance of een zweem van onverschilligheid of te veel humor catalogeren je in zijn ogen als 'niet deugdelijk.' Wees voorzichtig met aanmerkingen. Zijn eigen inwendige criticus doet al vervelend genoeg.

COMPANY.

Zijn sociale vaardigheden zijn beperkt. In gezelschap is het dikwijls een stijve hark. Maar hij is wel niet graag alleen. Er hoeft geen direct contact te zijn, het is voldoende dat hij weet dat er iemand in de buurt is (Lyc). Zeker als hij ziek is verlangt hij dat er iemand bij hem blijft, iemand die hem kan helpen. Ook wanneer hij onzeker en angstig is gaat hij zich omringen met personen die hem dienstig kunnen zijn. Daarom is hij vooral vriendelijk t.o.v. de mensen die hem van nut kunnen zijn. Hij kiest bij voorkeur het gezelschap van enkele geselecteerde personen.. Dit kan de schijn wekken dat hij zich het lot van de medemens aantrekt, maar in feite komt hij allen tegemoet aan zijn behoefte aan geruststelling.

Vooraf in (acute) angstsituaties kan hij niet alleen blijven. Hij verkiest dat er iemand in de buurt blijft, iemand die hem kan helpen. Iemand die zijn rusteloosheid kan temperen, iemand die hem in de armen kan sluiten.

Boedler: There is apprehension in regard to being left alone, in regard to loss of financial security. Depending on the nearness or affection of others for emotional security.

MacRepertory: Company; aversion to, agg.; alone; aversion to be, yet. Company; aversion to, agg.; friends, loved ones; offended people, that he has. Company; desire for; alone, agg. being; fear of people, yet.

Company; desire for; family, of. The patient's anxiety is most often focused on health issues. Holding or being held, desire for. Mania, madness; held, desire to be held. Thoughts; intrude and crowd around each other; alone, being.

Morrison: As the insecurity becomes more extensive, the patient develops anxiety and frightening panic attacks with trembling and restlessness and great desire for company and reassurance.

CONFIDENCE, SELF.

Hij komt zelfzeker over. Die zekerheid vindt hij niet zozeer in zichzelf dan wel in de zijn stevige principes. Hij is overtuigd dat zijn standpunten de juiste zijn, dat hij het grote gelijk aan zijn kant heeft. Naar buiten toe lijkt hij dus veel zelfvertrouwen te hebben maar inwendig is hij dan toch niet zo zeker van zijn stuk. Vandaar de overgevoeligheid aan kritiek. 'Ik heb slechts waarde indien ik perfect ben, indien ik geen fouten maak, indien men mij niets kan verwijten.' Vooral wanneer hij ziek is komt zijn onzekerheid naar boven en overdrijft hij zijn symptomen.

MacRepertory: Doubtful; souls welfare, of. Irresolution, indecision; projects, in; trifles, about.

Moskowitz: The insecurity of Arsenicum patients is often focused on the illness itself, with a dread of being alone and an obsessive elaboration of each symptom or abnormality that demands continual reassurance and can swiftly monopolize the time and energy of anybody willing to help.

Murphy: Clinging to a doctor, needing reassurance. Exaggerating symptoms to assure attention.

Vermeulen: Dependency on other people.

CONSCIËNTIEUS.

Hij is consciëntieus, voorzichtig, zorgzaam en plichtsgetrouw. Hij probeert moreel correct te zijn. Hij houdt van orde en netheid. Hij heeft een sterk gevoel voor wat goed of slecht is. Hij is gehoorzaam aan de wet. Hij is obsessief bezig met al wat verkeerd is en hoe het moet verbeterd worden. Hij vecht voor orde en rechtvaardigheid. Hij voelt zich schuldig wanneer hij de eigen strenge regels overtreedt.

Boedler: These patients are overly conscientious, love order, and are challenged to overcome a recurring sense of vulnerability or lack of safety;

British homeopathie journal: Because of their nature they may need Carcinosis first. Many patients, particularly busy, conscientiousness workers.

Lilienthal: Conscientious scruples, as if having offended everybody and could not be happy.

MacRepertory: Death; presentiment of; near, seems, and must settle affairs.

Sankaran: In the coped up state, the Arsenic person will be very conscientious, careful, cautious, fastidious and responsible.

Vermeulen: Careful, afraid to take any risks.

CONSOLATION; agg. Hij wordt niet graag getroost. De perfecte mens die hij probeert te zijn heeft dat immers niet nodig en aangeboden hulp kan opgevat worden als een vorm van kritiek.

Burt W.H.: Melancholy; after financial losses; cannot be consoled; thinks he will have to die, with his family, from starvation.

MacRepertory: Anger; consolation agg. Sadness; consoled, cannot be.

CONTRADICTION; intolerant of. Arsenicum heeft het moeilijk met tegenspraak, overtuigd dat hij is van zijn gelijk. En hij verandert niet gemakkelijk van mening, want die is gefundeerd op principes,

Zich plooiën naar andermans mening komt voor hem over als een nederlaag. Toegeven lijkt voor hem bekennen dat hij fout zat en omdat hij betrouwbaar en standvastig wil overkomen houdt hij liever consequent vast aan zijn eigen oordeel. Zijn rigide houding laat weinig ruimte voor meningsverschillen en discussies. Hij verwacht dat men het altijd met hem eens is. Hij wil altijd gelijk hebben, hij kan zijn fouten (d.w.z. imperfectie) niet toegeven. Tegengesproken worden, zeker in het openbaar, is dodelijk voor hem. Met de beste bedoelingen probeert hij de medemens te overtuigen dat deze geen gelijk heeft, alsof het een kwestie van leven of dood is. Hij gaat je gevoelens niet sparen om zijn gelijk te halen. Hij zal zijn standpunten door dik en dun verdedigen, zonder rekening te houden met de kwetsuren die hij veroorzaakt. Hij probeert de mensen te overtuigen van zijn gelijk in de hoop dat ze gaan inzien hoe verkeerd ze wel waren. Het lijkt wel of 'gelijk hebben' uiteindelijk gelijk staat aan 'beminnenswaardig' zijn.

Als je Arsenicum gelijk geeft wordt de lieve vrede bewaart. Je moet hem wel duidelijk tonen dat je akkoord gaat, want als je niets zegt dan blijft hij twijfelen, achterdochtig als hij is.

Boericke: Hypersensitive, cannot bear contradiction, vexed at trifles.

MacRepertory: Anger; contradiction, from. Contradict, disposition to. Contradiction; intolerant of.

Scholten: Irritability from mistakes, contradiction, insult.

CONTROL. Hij heeft graag alles onder controle, niet alleen de omgeving maar ook de eigen 'slechte' impulsen zoals agressiviteit en seksuele gevoelens, want wanneer je geen controle hebt, dan ben je niet zo perfect als je zou moeten zijn en stel je je bloot aan de kritiek van het superego, de inwendige stem van het geweten. Zo vindt hij het vervelend wanneer iets niet 'af' is volgens zijn maatstaven. Zo regelt hij liefst zelf de dingen, dan gebeuren ze tenminste zoals het zou moeten. Hij acht zich verantwoordelijk voor de goede gang van zaken. Hij delegeert zelden, en indien wel dan wil hij alles goed kunnen controleren. Dit kan remmend werken op zijn medewerkers.

Naar buiten toe lijkt hij beheerst en alles rustig in de hand te hebben, maar hij kan een vulkaan zijn van onderdrukte verlangens en passies. Trouwens, impulsen kunnen niet eeuwig onderdrukt worden. Het vlees krijgt zijn zegje wel.

Hij beheerst zichzelf zodat er geen fouten kunnen gemaakt worden en er niets kan mislopen. Te weinig controle is een bron van angst. Het heimelijk motief is elke vorm van onzekerheid uit zijn leven te bannen. De overdreven neiging tot controle kan ook te maken hebben met een gebrek aan zelfvertrouwen. 'Gaaf het wel lukken?' Alleen zijn overdreven behoefte aan controle, die heeft hij niet onder controle.

Boedler: Need to stay in control within oneself and in regard to the situational demands. Arsenicum album patients tend to focus on detail and structure within their work and home environment and appear fueled by a bent to perfectionism and high capacity for perseverance. Driven by a hidden fear of losing the structure and safety in their lives, these patients can be controlling, critical, restless, and impotent.

British homeopathie journal: Arsenicum covers up by control and reserve.

Morrison: Arsenicum is our most fastidious remedy. The patient may literally sweep the floor behind a guest as he enters the house, reflecting the desire to control the environment. He needs control at all times in order to feel more secure.

DEPRESSION.

Wanneer hij merkt dat men niet altijd akkoord is met zijn principes of wanneer zijn inspanningen om 'goed' te handelen niet overkomen en hem zelfs verweten worden, dan lijdt hij daaronder. Hij isoleert zich en riskeert depressief te worden met neiging tot obsessief denken. Vooral financiële tegenslag kan hem in de put duwen. Hij is ook bezorgd ivm zijn gezondheidstoestand.

Bechet: Great sadness, weeping, anxiety, scruples, dread of death, despair, fear of ghosts and robbers, aversion to society and conversation, attempts to commit suicide or homicide; constant talk about the most private matters.

Blackie: Distressing thoughts which distress him. Fearful, depressing, at first can put off these thoughts by talking to someone, so always desires company, but later fear and depression may be constant.

Kent: Averse to meeting acquaintances, because he imagines he has formerly offended them. Great mental depression, great sadness, melancholy, despair, despair of recovery

MacRepertory: Dreams; sad. Sadness; alone, being; agg., loss, after; financial, wringing hands.

Delusions: doomed, benign; happy in his own house, he will never be, helped, cannot be, lost, salvation for; life; burden, is a; disease; has; incurable, has; medicine is useless; helped, cannot be. Weary of life; alternating with; vivacity.

Poirrier: Remedies are useless, the cure is impossible, the death cannot be avoided.

DICTIONARIAL.

Van nature is het iemand die respect heeft voor hiërarchie en autoriteiten, maar hij kan problemen hebben om de voorschriften na te komen indien ze hem onrechtvaardig of onjuist lijken.

Onderhuidse agressiviteit, een kritische houding en veeleisendheid wijzen Arsenicum automatisch de weg naar een dominerende houding. Hij wil controleren en corrigeren opdat men zich zou houden aan zijn normen en waarden. 'Als ik geen orde op zaken stel, wie dan wel? De andere gaat het nooit zo goed doen als ik.' Hij wil de leiding hebben, zodat hij de dingen op de juiste manier, t.t.z. op zijn manier kan doen. Zo hoeft hij het 'geklungel' van de medemens niet te verdragen. Hij denkt dat hij de onwetende moet verlichten, dat hij hem moet tonen hoe hij met zijn leven iets nuttig kan doen. Hij kan veeleisend en moraliserend worden. "Het hoort zo, het moet, het is juist, het is verkeerd", dit zijn de termen die hem liggen. De andere steeds maar willen corrigeren is de onbewuste bevestiging van zijn eigen superioriteit

Het onvermogen zijn suggesties op een niet bedreigende manier over te brengen is een signaal dat het fout loopt met zijn psychische gezondheid. Ook overdreven geïrriteerd zijn door andermans normen en gewoonten kan een teken zijn dat het bergaf gaat met zijn mentaal evenwicht.

MacRepertory: Dictatorial, domineering, dogmatic, despotic.

Boedler: Arsenicum album can be critical, controlling, and demanding, while depending on the nearness or affection of others for emotional security. However, their tyranny is usually more delicate, more through manipulations than outright abusiveness.

DISCONTENTED.

Ongenoegen is bijna constant aanwezig. Hij denkt dat hij het beter weet en beter doet dan de andere. Als perfectionist merkt hij steeds wat er fout is, zowel bij de anderen als bij zichzelf. Tevreden zijn met zichzelf en de rest van de mensheid is een moeilijke opgave voor Arsenicum. Hij denkt al gauw dat hij niet genoeg gedaan heeft. Hij legt de lat hoog en is bijgevolg constant gefrustreerd omwille van het grote verschil tussen wat is en wat zou moeten zijn. Hij is ontgoocheld omdat hij tegen zijn beperkingen aanloopt. Zijn verlies nemen en dit ideaalbeeld loslaten is niet gemakkelijk voor hem.

Hij meet zichzelf en de anderen aan de hand van zijn persoonlijke criteria voor perfectie en ervaart steeds opnieuw dat de werkelijkheid meestal niet overeenkomt met dit ideaalbeeld. Hij voelt zich gefrustreerd door de wereld en zichzelf omdat de realiteit niet is zoals hij ze graag zou willen omdat zijn innerlijke criticus de lat heel hoog legt. Dit is frustrerend en voelt aan als imperfect zijn. Het zet hem aan om zich nog meer in te spannen. Langs de andere kant is de imperfectie van de andere mensen een zekere troost voor hem. Ze verzacht enigszins de eigen onvolkomenheid.

Gallavardin: Speaks rarely if it is not some complains that he feels. Impatience with anxiety; is not pleased with himself.

Lilienthal: Conscientious scruples, as if having offended everybody and could not be happy.

Hahnemann: Long discontented with himself and very cross with himself; he imagines he has not done enough, and reproaches himself

MacRepertory: Discontented; everything, with. Discontented; oneself, with. Complaining; pitiful. Indifference, apathy; complain, does not. Thinking; complaints, of; agg.; alone, benign. Mood; repulsive; treatment, every; sick, in spite of being very

DOGMATIC.

Goed is goed en fout is fout en daarmee uit. Een project is goed of waardeloos, iemand is goed of slecht. Hij denkt zwart-wit. In de grijze zone is er immers teveel ruimte voor twijfel en onzekerheid. Dit tussengebied gebied wordt dus vermeden. Bijgevolg sluit hij zich gemakkelijk af voor nieuwe informatie en voor alternatieve wegen want die zouden zijn rechtlijnige kader op losse schroeven kunnen zetten. Volgens hem is er maar één manier om de dingen echt goed te doen, namelijk volgens *zijn* maatstaven. Hij vindt dat er maar één juiste weg is, namelijk de zijne. Hij kan zich niet voorstellen dat er meerdere wegen naar Rome leiden.

MacRepertory: Dogmatic, despotic.

Mangialavori: Religious affections: narrow-minded in religious questors.

DOUBTFULL.

Hij kan enorm twijfelen omdat hij niet de juiste maar de perfecte keuze wil maken. Heeft hij eenmaal een standpunt ingenomen dan gaat hij ervoor. Zonder aarzelen, overtuigd van zijn grote gelijk.

DUTY, SENSE OF.

Zoals de meeste elementen uit de Ferrum reeks van de tabel van Mendelejev heeft hij een uitgesproken plichtsgevoel. Hij is principieel, eerlijk en objectief. Hij komt zijn verplichtingen na. Hij wil de dingen verbeteren. Hij wil een integere en goede mens zijn. Hij probeert het juiste te doen, hij geeft het goede voorbeeld en hij zet de anderen aan zich ook zo te gedragen. Hij neemt zijn verantwoordelijkheden (te) serieus. Hij probeert te leven zoals het hoort: plichtmatig, ordelijk en netjes. Hij heeft eigen normen over hoe de dingen horen te zijn. Hij probeert het juiste pad te volgen, zelfs wanneer dit met doornen bezaaid is. Persoonlijke behoeften en pleziertjes onderdrukt hij. Maar hij kan te ver gaan, kleine misstappen worden uitvergroot en wegen op hem, hij denkt gemakkelijk dat hij niet genoeg gedaan heeft, dat hij aan zijn plichten tekortgeschoten is. Gezonde zelfdiscipline wordt dan keiharde, grimmige vastberadenheid..

MacRepertory: Anxiety; duty, as if he had not done his. Delusions, imaginations; neglected; duty, his.

Roosevelt Eleanor: In the long run, we shape our lives, and we shape ourselves. The process never ends until we die. And the choices we make are ultimately our own responsibility.

Sankaran: The fear of being alone (isolated) is very intense and he is very careful not to offend people lest they leave him and go away (Delusion offended people, he has).

Scholten: The sense of duty can easily lead to a fear that they can't fulfil their task. This fear can be so strong that they consider the most minor mistakes as a complete failure. In a later stage it may provoke feelings of guilt. Not only have they failed, but they know they could and should have done better, so they are also guilty.

DWELLS.

Hij is bezig met wat nog moet komen. Hij wil op alles goed voorbereid zijn, het kleinste detail moet in orde zijn zodat men hem niets zou kunnen verwijten indien er iets verkeerd loopt. Hij piekert over al wat hij denkt verkeerd gedaan te hebben, 'ik had meer kunnen doen.' Hij is (te) streng voor zichzelf. Hij weet niet dat gewoon goed goed genoeg is. Het valt hem moeilijk te aanvaarden dat alleman al eens verkeerd kan zijn en dat gedane dingen geen keer menen.

MacRepertory: Dwells: past disagreeable occurrences, recalls old grievances. Thoughts; persistent; past, of the Thoughts; rush, flow of; sleeplessness; with.

Vermeulen: Ideas crowd upon mind, too weak to repel them and dwell upon one alone.

FAMILY.

Wanneer er in zijn familie problemen zijn staat hij klaar om te helpen. Met in het achterhoofd misschien toch de idee dat je op iemand moet kunnen terugvallen wanneer jezelf in de penarie komt.

Het is een toegewijde ouder die zijn taken ernstig opneemt. Hij geeft zijn kinderen een strenge opvoeding, hij hoopt alzo er het beste uit te halen. Hij probeert zijn eigen strikte waardenschaal op het kind over te brengen.

MacRepertory: Anxiety; family, about his. Company; desire for; family, of. Delusions, imaginations; starve; family will happen; something will; family, to, or to him. Sadness; family, for his. Anxiety; health, about; relatives, of. Cares, worries, full of; relatives, about .

Massimo A.: Suspiciousness, mistrustfulness: family, towards.

Morrison: Anxiety for the well-being of family members or close friends who provide the security base.

FASTIDIOUS.

Perfectionisme is een belangrijk Arsenicum kenmerk. Hij denkt dat je perfect moet zijn indien je gewaardeerd en geliefd wil worden. Hij houdt zich aan een aantal strikte regels die een strenge gids zijn voor zijn leven. Hij probeert structuur in de ordeloosheid te brengen. De toetssteen is zijn geweten of super-ego, of beter super-super-ego. Dit is een strenge ingebouwde criticus die zelden voor 100% akkoord is met natuurlijke en/of aangename neigingen Maar de dingen zijn nooit écht perfect, alles kan altijd beter, vandaar de immer aanwezige gevoelens van frustratie.

Hij heeft hoge standaarden, nog meer voor zichzelf dan voor de anderen. Zijn persoonlijke opvattingen neemt hij als norm. Hij legt de lat veel hoger dan de doorsnee sterveling. Hij is dwangmatig ordelijk en hij houdt zich aan vaste waarden en regels. Dit schept structuur. Hij heeft dat nodig, zo niet wordt hij onzeker en angstig. Hij kan obsessieel bezig zijn met details. Foutjes worden uitvergroot. Elke kleine imperfectie dient onmiddellijk hersteld te worden, zonder dat hij zich afvraagt of dit wel echt nodig is. Het werk dat hij aflevert moet perfect zijn. Ook foutjes die door anderen niet opgemerkt worden moeten er uit. Zoniet blijft de gedachte smeulen 'dat ik niet echt mijn best gedaan heb.' Zo bemoeilijkt hij zijn leven en dat van de anderen. Door alles per se in een strikt stramien te willen duwen creëert hij zijn persoonlijke hel.

Het kan een muggenzifter worden, een zelfingenomen criticus, die de anderen in 'zijn' schema wil persen. Hij denkt te beschikken over de 'objectieve formule' die bepaalt wat mooi of lelijk, wat goed of slecht is. Hij volgt die en de mensen uit zijn omgeving hoeven dat voor hun bestwil ook maar te doen. En wie anders handelt veroordeelt hij.

Hij is erg bezig met morele uitmuntendheid, met obsessieve planning, met regeltjes en plichten. Bij persoonlijke 'fouten' voelt hij zich een slecht mens. 'Als ik niet perfect ben/handel, dan ben ik waardeloos en gaat men niet van mij houden.' 'Plus est en vous' van de jezuïeten voert hij hoog in het vaandel. Je moet beter zijn dan je nu bent.

Hij heeft dus aandacht voor de kleinste, de meest onbenullige details. Dit maakt de mensen uit zijn omgeving doodmoe. Ook bij hem veroorzaakt dit spanningen. Hij zoekt soelaas in de dingen die door zijn superego het meest veroordeeld worden., zoals 'Wein, weib und gesang.' Dit alles zoveel mogelijk stiekem omdat zulke activiteiten niet overeen komen met de principes die hij altijd gepreekt heeft.

Boedler: Arsenicum album is highly motivated to achieve order and perfection in the environment, as well as within the body and mind. Mentally, the interest is focused mainly on upholding one's standards of perfection in one's performance and one's conscience, while an urging for purity and health motivates the focus on the body. He is motivated to control the environment, find order and security. Confusion and chaos are hardly tolerated.

MacRepertory: Compulsive disorders. Fastidious; appearance, about; personal; in work. Rest; cannot, when things are not in proper place.

Morrison: He began to feel that the work he was doing was not good. He did not want to do anything because it wasn't perfect.

Moskowitz: Chronic Arsenicum patients are also typically fastidious and compulsively orderly about details of dress, decor, or outward form, as if trying to conceal the process of real or imagined disintegration that is in process within.

Murphy: Fastidiousness, concerned with cleanliness and order, particularly the elderly. Obsessive compulsive disorder. Fastidious, upset about disorder, dirt, germs.

Sankaran: The patient will show you his hands and ask you to look at both of them. 'Doctor, he will ask, do you see that the veins on my left hand are more prominent than those on the right hand? Why is this so?' (cf Macrepertory: Delusionsimagination; body, body parts; deformed, some parts are.) The conscientiousness and carefulness is manifest as an almost compulsive need for order, making Arsenicum extremely fastidious.

Scholten: They like to develop their craft (bekwaamheid) to perfection. Their sense of duty increases the drive to precision and perfectionism. They also like others to notice that they are acquitting themselves of their task in the best possible way.

Vermeulen: Obsessed with order and tidiness. Immaculate outer appearance.

GOSSIPING.

Roddelen is dikwijls een uitlaatklep voor zijn afgunst, die hij zo kan zo ventileren. Het is een bron van 'plezier' en leedvermaak.

MacRepertory: Gossiping.

GREED, cupidity.

Op een gegeven moment kan hij zich realiseren dat hij zich gedurende vele jaren een aantal dingen ontzegd heeft, zaken die het leven aangenaam en gemakkelijk maken en hij gaat dan op een onmatige manier dingen voor zichzelf opeisen. Hij vindt dat hij als 'betere' mens het allerbeste verdient.

Gallavardin: Desire surpasses need.

MacRepertory: Greed, cupidity; desires are greater than her need, her. Greed, cupidity; eating, drinking, in. Desires; more than she needs.

Sankaran: He thinks that everybody, including his own children, is trying to get a share of the money. This is probably because he is himself a greedy person who would go to any lengths to acquire money.

HARDNESS.

Hij is streng voor zichzelf, en ook voor de anderen. Zo tracht hij de anderen zijn normen op te leggen zonder rekening te houden met de mogelijke vervelende gevolgen.

Boedler: Arsenicum album, hard-working, anxious about health, fastidious, and prone to agitated or spiteful remarks.

MacRepertory: Unfeeling, hard-hearted.

HATRED.

Hij is redelijk rancuneus oa wanneer hij wordt gedwarsboomd of wanneer men het niet waardeert. Hij kan moeilijk vergeten en vergeven. Hij heeft het lastig indien het hem ondanks alle inspanningen om het goede te doen toch niet lukt. Het kan gaan van verlangen naar simpele represailles tot heftige wraakgevoelens.

Gross: Fear of being alone oftener than misanthropy.

Hoyne: His hatred of the doctors was so great, he would have nothing more to do with them.

Macrepertory: Hatred. Misanthropy.

HAUGHTY.

Hij denkt dat hij boven de gewone sterveling staat, hij acht zich moreel superieur omdat *hij* weet wat best is voor ieder in gelijk welke situatie. Hij alleen heeft de wijsheid en het antwoord voor alles. Hij identificeert zich op de duur met de principes ('De waarheid', 'De rechtvaardigheid') die hij hanteert. Al wie daar niet aan beantwoordt wordt veroordeeld. Bewust van zijn grote gelijk vindt hij dat hij moreel meerderwaardig is. Zijn maatstaf wil hij als norm voor de anderen. Hij denkt dat die uit zichzelf het juiste pad niet zullen vinden. Hij kent zich bijgevolg de rol van zendeling toe, hij preekt en adviseert de anderen om beter te worden, d.w.z. te worden zoals hij denkt dat ze moeten zijn. Niets ontsnapt aan zijn aandacht: roken, alcohol, autogordel,.. Hij loopt het risico arrogant en betweterig over te komen (het geheven vingertje) overtuigd als hij is van zijn juiste kijk op de wereld. Zijn morele superioriteit en behoefte om alles te corrigeren komt voort uit onzekerheid en angst om fouten te maken.

Hij kijkt neer op de anderen, maar probeert dat te verbergen onder een laagje beleefde vriendelijkheid. Zijn hautaine gedrag maakt dat de medemens zich minderwaardig of afgewezen voelt en lokt automatisch verzet uit, waardoor hij nog meer gefrustreerd raakt.

Chestnut, Beatrice PhD: 'I've never be wrong, except once, when I thought I was wrong, but I was mistaken .

MacRepertory: Boaster, braggart. Haughty; races, to other.

HELPFULL. Arsenicum is iemand waarbij onderhuids ongenoegen sluimert. Hij denkt dat het 'slecht' is om dat te tonen. Hij onderdrukt dit en probeert om vriendelijk en verdraagzaam te zijn. In de psychologie heet dit reactieformatie, een psychologisch mechanisme waardoor onaanvaardbare impulsen omgezet worden in een tegengesteld gedrag.

HONESTY. De betere Arsenicum is een rechtvaardige, betrouwbare en eerlijke mens. Hij wil een rechtvaardig en verantwoordelijk persoon zijn. Hij streeft naar integriteit. Het is iemand zonder dubbele agenda. Hij zegt wat hij bedoelt en hij doet wat hij zegt. Hij heeft duidelijke principes en probeert in overeenstemming daarmee te leven. Hij stelt hoge eisen aan zichzelf, hij probeert zelf het goede voorbeeld te geven, hij voelt zich ethisch superieur. Vals spelen lijkt hem zinloos, ooit zal het toch ontdekt worden.

HURRY. De ene Arsenicum kan overal doorheen vliegen, gedreven door de angst zijn taak niet goed genoeg uit te voeren, de andere wil alles zoo perfect doen zodat het een eeuwigheid duurt om iets af te werken.

MacRepertory: Hurry, haste; drinking, eating, while, movements, in. Talks; hasty, hurried. Dreams; anxious; restless.

Sankaran: He is very impatient.

IDEALISM. Het is een idealist die probeert om zichzelf en de wereld te verbeteren, volgens zijn principes. Voor alles heeft hij een standaard en weet hij hoe het zou moeten. 'Om liefde te krijgen moet ik aan hoge morele criteria voldoen' is de onderliggende gedachte. Maar het is nooit voldoende. Hij kan moeilijk inzien dat hij niet de enige is die weet wat er juist of niet juist is en dat er andere manieren dan de zijne bestaan om excellent te zijn. Dit frustrereert hem.

Mandela: 'As long as poverty, injustice, and gross inequality persist in our world, none of us can truly rest.

Noam Chomsky: 'Changes and progress very rarely are gifts from above. They come out of struggles from below.'

IMPULSIVE. Hij is niet impulsief. Integendeel, het is iemand die zijn impulsen en emoties tracht te beheersen om zijn leven onder controle te houden. Hij houdt van orde en evenwicht. Principes en discipline worden hoog in het vaandel gevoerd. Een natuurlijke impuls wordt steeds geïnspecteerd en beoordeeld door het superego. Indien hij als 'niet oké' gecatalogeerd wordt krijgt hij het etikette 'slecht' en wordt hij onderdrukt. Hij gaat dus zijn impulsen maximaal beheersen om zijn natuurlijke neigingen te 'civiliseren.' Het dier in hem moet onder controle blijven. Natuurlijke opwellingen zijn immers niet te betrouwen. Hij is op zijn hoede voor de eigen irrationele impulsen en verboden verlangens. Expressiviteit en onbevangenheid ruimen de plaats voor controle en rigiditeit. Natuurlijke neigingen worden zo vlug mogelijk geïnspecteerd, en indien ze het etiket 'slecht' krijgen worden ze onderdrukt. Wie weet wat broedt er allemaal in het onderbewustzijn. Best is daarmee niet te experimenteren, zo denkt hij.

Maar te veel controle is nefast voor het gezonde evenwicht. Gezonde neigingen kunnen bij normale mensen niet eeuwig onderdrukt blijven, en soms vliegt het deksel van de ketel en wordt iedereen verrast door onverwachte explosies.

Blackie: Full of apprehension and dread all impulsive

Boedler: Arsenicum album patients have a strong sense of propriety and, though irritable, tense, and spiteful, may manage to hold down their aggressive impulses.

MacRepertory: Excitement; ailments from, agg.; suppressed.

INDIGNATION. Meerdere dingen zijn voor hem een bron van verontwaardiging: mensen die maar half werk doen, die oneerlijk zijn of die zich

onverantwoordelijk gedragen. De kwaadheid komt niet altijd naar buiten, meestal gaat hij ze inhouden. Zich boos tonen is immers niet ‘passend.’

Scholten: They feel very indignant about the fact that the end of their career, or the end of their studies is in sight. They feel abused, they have always done their best and now they are about to be cast aside like a piece of rubbish. They don't know how they will manage and are afraid of being reduced to the miserable existence of a beggar.

INDUSTRIOUS. Ook in zijn job is het een perfectionist. Hij is veeleisend, voor zichzelf en voor de anderen. Hij gaat door tot hij tevreden is met het resultaat. Hij is niet gericht op competitie, het belangrijkste voor hem is dat het werk goed (perfect) uitgevoerd wordt. Correct werk afleveren staat hoog in het vaandel bij deze man. Hij weet tot in de puntjes wat er moet gedaan worden. Er is geen plaats voor compromissen, het is wit of zwart. Hij werkt gedisciplineerd, systemen en methodes zijn belangrijk. Hij houdt van een gestructureerd beleid, van duidelijke procedures en regels. Hij is praktisch ingesteld, hij gaat voor concrete resultaten,.

Hij houdt niet van improvisatie. Alvorens een taak te beginnen, wil hij een goede planning. zoveel mogelijk informatie, om alzo een beredeneerde beslissing te kunnen nemen. Hij wil precies weten hoe de regels zijn, hij houdt niet van vage algemene richtlijnen. Hij moet weten wie waarvoor aansprakelijk is, hij wil dat er verantwoording kan afgelegd worden voor elke stap van het proces.

In de eerste fase van het project staat hij nog open voor nieuwe informatie, eens begonnen is het nog moeilijk hem te doen afwijken van zijn ‘perfecte planning’ en probeert hij zijn ideeën foutloos uit te werken.

Hij heeft respect voor hiërarchie en autoriteit. Ten overstaan van zijn superieuren is hij voorkomend en onderdanig, alsof hij hen wil overtuigen hoe degelijk en efficiënt hij wel is, maar ten opzichte van ondergeschikten kan hij een autocratische en veroordelende houding aannemen. Samenwerking is dus niet direct zijn sterkste punt, hij heeft het moeilijk om te delegeren. Zijn medewerkers doen het niet zo goed als hij zou willen. Als de ander niet naar wens werkt, dan doet hij het liever zelf. Als hij dan toch delegeert dan is het aan een selectie van bekwame collega’s. Deze zijn dan verantwoordelijk voor een beperkt aantal taken waarin ze expertise hebben. Maar al bij al werkt hij liever zelfstandig, hij presteert goed wanneer hij controle heeft over zijn eigen ding. Hij staat niet graag onder druk, dit vergroot de kans op fouten. Hij neemt geen initiatief als hij de kans loopt een flater te begaan. Hij is trouwens zeer alert voor mankementen en gaat de anderen er op wijzen. Hij houdt zich graag bezig met de details en het “micro-management” van zijn activiteiten. “The devil is in the details” is een idioom dat hem ligt, dit wil zeggen dat iets op het eerste zicht simpel lijkt, maar dat de finesse voor problemen kan zorgen. Kleine foutjes zijn belangrijk voor hem. Hij kan zich daar kwaad in maken. Hij houdt zich soms te veel met kleinigheden bezig, hetgeen remmend werkt. Hij is maniaak, een kleine nalatigheid voelt aan alsof het hele werk verkeerd loopt. Er ontstaan conflicten wanneer de andere niet aan de Arsenicum normen voldoet. Zijn gewoonte om te controleren kan verstikkend werken op de collega’s.

Hij heeft het niet begrepen op snelle beslissingen. Hij kan niet om met onverwachte gebeurtenissen. Bij veranderingen moet hij vooraf duidelijk ingelicht worden, Uit zichzelf gaat hij niet gemakkelijk raad vragen, dit zou immers kunnen wijzen op ‘onvolmaaktheid.’ Hij heeft een afkeer van ingewikkelde, risicovolle ‘oplossingen’, wanneer er veranderingen opduiken. Als het misloopt schuift hij de schuld naar zaken die buiten hem om gebeurden. Bij stress gaat hij nog meer werken om irritatie en woede te onderdrukken.

Onbewust is hij door die houding op zoek naar erkenning en waardering en als die niet komen wordt hij ontevreden en begint hij te vitten. Na verloop van tijd kan het een pedante, veeleisende workaholic worden.

Al bij al is het niet gemakkelijk om met Arsenicum samen te werken. Grapjes en smalltalk die de concentratie en het tempo weghalen zijn niet aan hem besteed. Om goed met hem op te schieten moet je er op letten dat je precies, duidelijk, ordelijk en correct bent. Wees voorzichtig met

je kritiek. Geef aandacht aan wat hij wel goed doet en vraag hem advies over wat de beste manier is om iets te doen.

Boedler: A busy, compulsive worker, led by high personal standards of excellence and perfection.

Hoyne: He is not a daring man, and therefore does not take great risks in his business operations.

MacRepertory: Psychological themes; work, productivity, money, social status. activity; desire for. Business; desire for, talks of. Busy. Busy; fruitlessly. Delusions, imaginations; business, work; doing; ordinary. Dreams; business, occupation, Work; routine; desires

INJUSTICE, cannot support. Hij heeft een groot rechtvaardigheidsgevoel. Hij is rechtlijnig in zijn oordeel, het is zwart of wit, grijs bestaat niet.

INQUISITIVE. Men kan hem nieuwsgierig noemen in de zin dat hij steeds een maximum aan informatie wil, kwestie van zo correct mogelijk te handelen en geen fouten te maken.

INSECURITY. Om risico's en onzekerheid te vermijden, probeert hij zijn omgeving zoveel mogelijk te controleren. Vooral materiële veiligheid is belangrijk voor hem.

Boedler: Arsenicum album shows insecurity in regard to personal safety and finance and is often motivated by possessiveness.

Moskowitz: The insecurity of Arsenicum patients is often focused on the illness itself, with a dread of being alone and an obsessive elaboration of each symptom or abnormality that demands continual reassurance.

Sankaran: Arsenic is related to Phosphorus. It has a similar feeling, only much deeper. The feeling is of being isolated and hence insecure. He sees the world as threatening, chaotic. Delusions sees thieves around him; conspiracies against him, there were; people conspiring to murder him.

Swayne: Some Arsenicum patients have marked insecurity and seem to cover this up by being rather aggressive.

Vithoulkas: The essential process underlying the Arsenicum pathology is a deep-seated insecurity. From this insecurity springs most of the key manifestations known in Arsenicum. This insecurity is not a mere social dynamic, but more essentially a sense of being vulnerable and defenceless in a seemingly hostile universe.

INTELLECT. Hij heeft een gestructureerde, logische geest. Meestal merkt hij snel wat er moet gebeuren en hoe hij de zaken moet aanpakken. Zijn handicap is dat hij te veel wil voorbereiden omdat hij het te goed wil doen en te veel tijd nodig heeft alvorens te starten.

IRRESOLUTION. Een keuze maken is niet gemakkelijk voor hem, benauwd als hij is om de verkeerde keuze te maken. Dit geldt zeker voor zaken die hem persoonlijk aanbelangen. Hij gaat die bijna obsessief overdenken, zeker wanneer hij onder stress staat. Hij focust zich dan teveel op details. Soms verkiest hij liever geen beslissing te nemen dan een verkeerde. Samen met de groep tot een besluit komen is niet eenvoudig voor hem, hij moet dan geven en nemen en zich uiteindelijk met een compromis tevreden stellen.

Hij heeft dus schrik om fouten te maken, hij wil de perfecte keuze er uit pikken (de ideale baan, de volmaakte partner) en daarbovenop wil hij zeker zijn dat hij zich aan zijn beslissing kan houden, vandaar zijn aarzelingen. Het is iemand die de regels zo strikt mogelijk toepast, zodat men hem niets zou kunnen verwijten mocht het slecht aflopen. Wanneer je hem vraagt naar het waarom van zijn keuze dan hoor je termen als 'juist, correct, rechtvaardig, goed.'

Hij wil de nodige tijd hebben om alles goed te overdenken. Hij onderzoekt de verschillende opties en vergelijkt deze met zijn geïdealiseerde visie van perfectie. Er is een probleem wanneer er te veel keuzemogelijkheden zijn. Hij verkiest oplossingen toe te passen die in het verleden hun waarde reeds bewezen hebben i.p.v. flexibel te zijn en open te staan voor een nieuwe aanpak. Maar eenmaal een beslissing genomen zal hij er niet op terugkomen.

Hahnemann: Recurring fits of irresolution; he wishes something and when one attempts to gratify his wish the merest trifle will alter his resolution, and he wishes it no longer.

MacRepertory: Changeable. Irresolution, indecision; projects, in; trifles, about.

JEALOUSY. Hij kan afgunstig zijn op mensen die zich geen zorgen hoeven te maken over hun levensonderhoud, op personen die populair zijn, die gerespecteerd worden, op

mensen die promotie maken, op diegenen wier ideeën wél ernstig genomen worden. Hij kent vlagen van erge afgunst. Zijn jaloersheid kan soms obsessief worden, hij kan ze niet meer loslaten.

MacRepertory: Envy; qualities of others, at. Envy: avidity, and.

Scholten: The fear of not having enough may lead to greed. They become very thrifty, avaricious even. They get jealous of other people who have more than they have, they can even take pleasure in the misfortune of other people.

JESTING.

Het is niet echt een vrolijke hans. Zijn grapjes neigen naar sarcasme, of hebben al eens een minder leuke dubbele bodem.

Allen. Inclines to jest in a malicious manner.

Kent. Jestng: averse to. Jestng: malicious. Joy: misfortune of others, at

MacRepertory: Vivaciousness. Mirth, hilarity, liveliness. Foolish behavior.

Mirilli: Joy: misfortune of others, at the. Dreams: joyous. Dreams: pleasant.

LAMENTING.

Wanneer hij ziek is, wanneer hij pijn heeft is het geklaag niet ver weg.

Hahnemann: Piteous lamentations, that the most intolerable anxiety, with extremely disagreeable sensation in the whole abdomen.

LASCIVIOUSNESS.

Geilheid wordt in toom gehouden door zijn superego, vandaar innerlijke conflicten en stress. Moraliteit en sociale orde spelen een belangrijke rol in zijn seksualiteit, en dit is een bron van moeilijkheden.

LIAR.

Liegen of bedriegen behoren in principe niet tot zijn repertorium. Door de band is hij heel principieel en hanteert hij strikte normen. Maar sommigen gaan heimelijk het omgekeerde doen van wat ze preken.

LOVE.

Hij is op zoek naar een perfecte relatie met een partner die beantwoordt aan een (irrealistisch) ideaalbeeld. Hij heeft het bijgevolg wat moeilijk om iemand te vinden die met zijn standaarden overeenkomt. Hij is bang dat de uitverkorene niet voldoet. Hij probeert aan zijn dierbaren de eigen 'juiste' normen op te dringen. Hij wil dus een perfecte relatie, en als er ook maar iets niet naar wens verloopt, denkt hij al gauw dat de relatie slecht is en gaat hij zich ongelukkig of schuldig voelen. Als het dus wat minder vlot, is hij snel geneigd er een punt achter te zetten.

Hij verdraagt geen schaduwkanten aan zijn verhouding, die is of perfect of slecht. Hij probeert 'de tegenpartij' te veranderen. Wanneer die daar geen inspanning voor doet, dan valt er niet veel begrip te verwachten. Al bij al is het dikwijls moeilijk leven met Arsenicum. Aan de partner wordt weinig ruimte gegeven om zichzelf te zijn. Die moet over een tolerante en flexibele persoonlijkheid beschikken om het vol te houden. Maar als die zijn best doet om zich aan te passen, dan kan hij rekenen op grootmoedigheid, op warmte en affectie. In zijn onderbewustzijn sluimert de vrees dat de ander hem in de steek zou kunnen laten. Hij heeft schrik dat iemand die nog 'volmakter' is dan hij de partner kan kapen. Vandaar de drang om de andere te controleren. Surveillance en regelmatige kritiek maken het zijn compagnon lastig. Het houdt hem klein en vermindert diens zelfvertrouwen. Indien die het uiteindelijk afstapt, dan is dat heel erg voor Arsenicum, zeker als er nog wat financieel verlies bijkomt.

Gereserveerd als hij is beschermt hij zich tegen afwijzing door zo weinig mogelijk te vragen, de partner moet maar gissen. Maar een afstandelijke partner veroorzaakt al gauw onzekerheid en angst. Hij kan ook inwendig erg kwaad worden wanneer hij zijn relatie bedreigd voelt. Hij drukt zijn woede weg, maar weggedrukte emoties blijven vanuit de diepte onrust stoken.

Hij toont zijn liefde door de zorgvuldigheid waarmee hij alles perfect wil regelen voor de mensen die hij liefheeft. Hij is beter in naarstigheid en verantwoordelijkheid dan in geknuffel. De

relatie met deze ernstige en betrouwbare man verschaft wel stabiliteit, maar loopt niet over van romantiek.

Zijn seksualiteit is een delicaat onderwerp. Op dat gebied is hij niet echt bedreven. Seksuele impulsen worden als irrationeel of in tegenspraak met zijn geweten en dus als bedreigend ervaren. Seks is dus niet echt zijn ding. Geslachtelijke omgang wordt gezien als onfatsoenlijk, zelfs slecht en immoreel, omdat het over een ongecontroleerde instinctieve energie gaat. Toegeven aan de lust lijkt op het openen van de doos van Pandora, behalve dan wanneer dit kan worden gerechtvaardigd door het hogere doel van de voortplanting. Wanneer hij de liefdesangel inbrengt ten dienste van vaderland of religie, dan is het gepermitteerd, als je er niet te veel van geniet tenminste.

Advocate: He has no affection for the opposite sex and if he marries he does so to obtain wealth; he is more attentiveto his ledger than to his wife.

MacRepertory: Anxiety; others, for; loved ones, for. Dreams; love; accidents, of; loved ones, t.o. Love; children, for.

MONEY.

“Wast not, want not” en “If you look after the pennies, the pounds will look after themselves” zijn uitspraken die hem passen. Hij is erg gesteld op bezit. Het is een spaarzaam man. Door zijn zuinige aard heeft hij meestal genoeg reserve achter de hand. Hij heeft kritiek op de verspilling die hij in zijn omgeving waarneemt.

MacRepertory: Ambition; ambitious; money, for. Grief; financial loss, from. Talks; money matters, about.

Puddephatt: Have no affection of the opposite sex, and if they do so marry only for money.

Sankaran: He thinks that everybody, including his own children, is trying to get a share of the money. This is probably because he is himself a greedy person who would go to any lengths to acquire money. This greed, or rather need, is so great that even his children are disgusted and feel ‘we don't want his money; let him keep it.

OBJECTIVE.

Het is iemand die een objectieve kijk op de wereld heeft. Hij heeft een moreel juist oordeel. Gesteund door zijn principes steekt hij zijn nek uit wanneer dat nodig is. Hij durft waardeoordelen uitspreken en neemt er ook de verantwoordelijkheid voor. Hij is realistisch en vindt meestal wel de beste oplossing. Hij voorziet ook de lange termijn gevolgen van zijn beslissingen.

Hij heeft wel de neiging om de dingen zwart-wit te zien, maar hij probeert wel zo rechtvaardig mogelijk zijn, hij kan persoonlijke gevoelens en voorkeuren opzij zetten. Hij is evenwichtig en laat zich niet afleiden door impulsen en emoties. De rol van raadgever past hem goed, in deze positie kan hij zijn privé sentimenten achterwege laten.

Hij laat zich leiden door de onverbiddelijke stem van zijn superego. Hij probeert te rationaliseren d.w.z. logische, objectieve redenen te vinden om zijn manier van handelen en eventuele misstappen goed te praten.

Maar intellect en rede en objectiviteit kunnen valkuilen worden en tot onredelijk gedrag lijden, tot ‘automatisch’ handelen zonder rekening te houden met eventuele negatieve gevolgen op emotioneel algemeen menselijk gebied

OBSTINATE.

Hij is koppig omdat hij ‘weet’ dat hij gelijk heeft. Hij is overtuigd van de juistheid van zijn beslissingen, en hij wijkt daar niet van af. Hij begrijpt niet hoe de andere een verschillende visie kan hebben.

Wanneer hij aan iets begint, dan wordt het moeilijk om hem een andere weg te doen inslaan. Als hij ergens zijn zinnen op gezet heeft, dan bijt hij er zich in vast.

Hij heeft een doel voor ogen en gaat er op af, zonder al te veel rekening te houden met mensen en omstandigheden. Buigen voor een ander zijn mening is moeilijk, hij probeert standvastig en dus betrouwbaar te zijn. Hij blijft bij zijn standpunt, rechtlijnig en principieel. Hij zal zelden toegeven dat hij er naast zit, zoiets past niet voor iemand die zichzelf als de toetssteen voor goed en kwaad ziet. Hij verandert nooit zijn mening, omdat die gebaseerd is op principes en idealen die onwrikbaar vast liggen. En zo riskeert hij een onverbeterlijke stijfkop te worden.

Boeninghausen: Mad brutal obstinacy.

MacRepertory: Dictatorial, domineering, dogmatic, despotic.

Mirilli: Obstinate: pertinacity.

OFFENDED easily. Hij is licht geraakt, hij verdraagt geen kritiek. Onschuldige opmerkingen voelt hij aan als indirecte afkeuring. 'Je ziet er goed uit' wordt geïnterpreteerd als 'Zag ik er vorige keer dan niet goed uit?.'

Anderzijds denkt hij gemakkelijk dat hij iets verkeerd gezegd heeft, dat hij iemand beledigd heeft, terwijl dat helemaal niet het geval is. Hij verbeeldt zich blijkbaar dat de andere even lichtgeraakt is als hijzelf

Hering: Averse to meeting acquaintances, because he imagines having formerly offended them, though he knows not how.

MacRepertory: Irritability; offenses, from. Sensitive, oversensitive; reprimands, criticism, reproaches, to.

Sankaran: He is suspicious, impatient, irritable, indecisive and gets offended easily.

Scholten: Restlessly demanding attention. When the end seems inevitable they want to have someone with them all the time. They feel offended and indignant and they want others to support them and tell them that it was unfair that they lost everything.

PERFECTIONISM. Door perfect te zijn wil hij uiteindelijk geaccepteerd, en geliefd worden. Als kind was deze strategie wellicht lonend om te overleven, op latere leeftijd beperken deze fixaties (delusions) hem, maar toch blijft hij hangen aan wat hem ooit houvast gaf omdat hij toen overtuigd was dat het de enige manier was om zich te handhaven.

Steeds aanwezig is er de 'rechtspraak' van zijn superego dat hem in 'goede' en 'slechte' delen splitst en die aan de basis ligt van de strijd in hemzelf of tussen hem en de wereld. Per definitie wordt een ideaal nooit bereikt, het superego legt de lat steeds hoger zodat er een permanente spanning en veel frustratie ontstaat.

British homeopathic journal: Extremely tidy, meticulous and precies, over-particular. Fussy over details, not necessarily over dress.

Boedler: Arsenicum album is highly motivated to achieve order and perfection in the environment, as well as within the body and mind. Mentally, the interest is focused mainly on upholding one's standards of perfection in one's performance and one's conscience, while an urging for purity and health motivates the focus on the body.

Gibson: wWorried about many things, sure there is something definitely, even seriously, wrong.

Macrepertory: Dogmatic, despotic, dictatorial.

Morrison: He did not want to do anything because it wasn't perfect.

Scholten: They need to have things well defined and bound by rules and regulations. [The Dutch are very good at this!]. This desire for order is an expression of their underlying anxiety: 'Am I doing well enough?' We see this very strongly in Arsenicum album with his extreme fastidiousness .

Vermeulen: Immaculate outer appendance.

PESSIMIST. Hij maakt zich ongerust in alles: familie, financiën, vrienden, toekomst. Hij wil altijd absolute zekerheid. Maar dit is een illusie en dus steeds een bron van ongerustheid.

Allen: Dreads the future, afraid of ghosts or thieves. Inclined to complain of those about her.

Boedler:Worry and concern about current or perceived future difficulties or about the achieving of tasks assert and prevent relaxation.

Farrington: hopeless despair, in which they regret the past, and see no hope for the future.

Medical advance: The future is dark; some dire calamity must happen.

Macrepertory: Pessimisme.

Murphy: Full of worries about trifles. Anxiety about the future. Anxiety about health. Anxiety about others.

POSTPONING, De start is soms moeilijk. Omdat hij bang is fouten te maken, kan hij acties uitstellen. Alle mogelijke keuzes en gevolgen worden dan obsessief herdacht, belangrijke problemen kunnen alzo op de lange baan geschoven worden. Hij stelt uit om 'absoluut zeker' te zijn. En omdat hij probeert zijn zaken maniakaal tot in het kleinste detail in orde te

houden lopen zijn projecten dikwijls een achterstand op. En uitstellen is nu eenmaal fijner dan de angst voor de deadline te voelen.

PRECIOUS. Sommige Arsenicum mensen behoren tot het ‘aristocratisch’ type. Dit is een elegante, modieus geklede verschijning, die vooral bekommerd is met het uitwendige aspect van de dingen (haartooi, kledij, ..) en die discriminerend doet t.o.v. alles wat niet ‘geraffineerd’ is. Soms wordt hij zo ‘verfijnd’ dat hij moeite heeft om zich aan het normale leven aan te passen.

RELIGION. Al wat rond religie draait is iets dat hem goed ligt. Met God lijkt hij goed overeen te komen, ook die is volmaakt.

MacRepertory: Overly religious. anxiety; salvation, about; scruples, excessive religious. Delusions, imaginations; lost; salvation, for. Religious affections: children, in: puberty, in.

Morrison: The patient is proper and conservative, often involved in a large, secure church community.

Snelling: Religious melancholy and retirement from the world.

REPROACHES, ailments from. Hij is zeer gevoelig voor kritiek omdat dit hem confronteert met de eigen onvolmaaktheid. Hij doet er alles voor om kritiek voor te zijn en niet ‘veroordeeld’ te worden. Het lijkt alsof hij al zijn krachten nodig heeft om aan de hoge eisen van de innerlijke criticus te beantwoorden en er alzo te weinig energie overblijft om opgewassen te zijn tegen kritiek van de anderen. Kritiek van buitenuit is extra belastend omdat hij ondertussen ook het voorwerp is van zijn continue zelfkritiek. Als de andere daar dan nog een schepje bovenop doet, dan is dit een bevestiging van wat hij liever niet wil zien, namelijk de eigen feilbaarheid en onvolkomenheid. De enige manier om dit te voorkomen is perfect te zijn. Een perfect mens kan immers niet terechtgewezen worden.

Hij probeert alles zo goed te doen dat er geen negatieve feedback kan komen. Komt die er wel dan betekent dit dat hij gefaald heeft. Hij voelt dat aan als een persoonlijke aanval. Zijn ego speelt op en hij gaat in de verdediging. Hij kan dan zelfingenomen en arrogant reageren.

Mirilli: Sensitive: reprimands, criticism, reproaches, to.

REPROACHES; himself. Dit is een belangrijk kenmerk van Arsenicum: het gevoelen dat hij verkeerd gehandeld heeft of dat hij meer had kunnen doen. ‘Ik had het kunnen voorkomen, ik had het beter zelf gedaan.’

Zelfs wanneer de anderen fout zijn vindt hij nog een middel om zichzelf verwijten te maken. Hij kan zichzelf moeilijk aanvaarden zoals hij is, de kleinste fout neemt hij zichzelf kwalijk, hij haalt zichzelf neer en dit is een bron van chronische frustratie.

Zijn geweten speelt een grote rol, het eigen gedrag wordt voortdurend beoordeeld. Zo voelt hij zich bijvoorbeeld schuldig omdat hij het irrationele, het basale, het menselijke in zichzelf niet voor 100 % onder controle kan houden. Hij veroordeelt zichzelf wanneer hij zich inbeeldt dat hij niet genoeg gedaan heeft, wanneer hij onterecht meent dat hij iemand beledigd heeft of wanneer hij zijn opgekropt ongenoegen dan toch naar buiten laat komen, of omdat hij gewoon normale menselijke behoeften heeft. Kortom wanneer hij denkt niet te beantwoorden aan de hoge normen van het superego.

MacRepertory: Reproaches; oneself; accomplished enough, because he had not. Delusions, imaginations; reproach, has neglected duty and deserves; wrong, he has doen; friend, beloved one; offended; offended people, that he has.

Hahnemann: He thought he had not worked enough and reproached himself.

Hering: Dissatisfied and angry with himself all day, thinks he has not accomplished enough, and reproaches himself bitterly.

REPROACHES; others. Hij ziet zichzelf als een rolmodel. Hij wil dat de anderen het op de ‘juiste’ manier doen, d.w.z. op de zijne. De weg die hij toont is de enige juiste. Hij weet hoe de wereld moet verbeterd worden. Hij probeert de andere te perfectioneren. Hij vindt dat hij daartoe

het recht en bijna de plicht heeft. Ook sociale systemen en structuren die niet voldoen aan zijn opvattingen zal hij bekritisieren.

Zijn opmerkingen zijn niet altijd even diplomatisch. Ze ontlokken verzet en zijn dan een bron van conflict.

Kent: Reproaches: others.

RESERVED.

Hij houdt zijn emoties onder controle, hij toont ze niet. Hij geeft zich niet graag bloot omdat hij zo de controle over de goede (de correcte, de juiste) gang van zaken riskeert te verliezen. Onderdrukken lijkt hem oké. Hij gaat ze eerder analyseren dan ze te voelen. Wanneer het tijdens de raadpleging bijvoorbeeld over zijn gevoelens gaat, dan probeert hij op een ander onderwerp over te gaan. Op die manier kan hij onpersoonlijk overkomen (Stiff upper lip), je kan er weinig emotie van aflezen. Wanneer hij niet akkoord is zal hij dit niet onmiddellijk zeggen, maar je merkt het wel aan zijn lichaamstaal.

Macrepertory: Anxiety; silent. Company; desire for; taciturn, but. Grief; silent, pent up. Sadness; silent.

British homeopathic journal: Arsenicum covers up by control and reserve.

Gross: Conseq. of vexation with reserved displeasure or vehemence.

RESPONSIBILITY; strong.

Hij heeft veel plichtsbesef. Wanneer hij een fout maakt voelt hij dat al gauw als een persoonlijk falen. Hij probeert de zoekende medemens op het rechte spoor te houden. Als iets verkeerd dreigt te lopen (althans volgens zijn normen) dan trekt hij de dingen naar zich toe omdat hij ze op zijn eigen perfecte manier wil doen. Daarom kan hij moeilijk delegeren. Als hij de zaken aan de anderen zou overlaten dan moet hij ook hun 'flaters' verdragen, en dat valt hem moeilijk. Zijn overdreven verantwoordelijkheidsgevoel weerhoudt hem om hulp te vragen. Hij wil alles zelf doen.

Zijn manier is in zijn ogen de enige juiste. Hij weet precies wat er moet gebeuren. En als hij denkt dat iets op die bepaalde manier moet doorgaan, dan moet het ook zo en niet anders. Zaken op hun beloop laten, gewoon afwachten is moeilijk voor hem .

Dit doet denken aan het contrafobische Lycopodium type, maar deze zoekt buiten zichzelf naar de bevestiging dat hij het juiste doet, terwijl Arsenicum een eigen ingebouwd kompas heeft. Zijn inwendige rechter zorgt ervoor dat hij de 'juiste' richting aan zijn leven geeft

Allen: Anguish mental as if he had not done his duty.

Hahnemann: Continual anguish, like remorse of conscience, as if he had acted in violation of his duty, without knowing in what particular.

MacRepertory: Responsibility; increased.

Mirilli: Fear: responsibility, of.

Morisson: The child pays abnormal attention to his parent's responsibilities, for example he double checks the mother about directions to their destination.

Scholten: The task is not only a task, it is also a duty, there is a certain element of force behind it, as if they had been ordered by some else to do it. Their sense of duty increases the drive to precision and perfectionism. They also like others to notice that they are acquitting themselves of their task in the best possible way.

REVENGEFUL.

Vergeven is niet gemakkelijk voor hem. Hij is overtuigd dat hij de juiste beslissingen genomen heeft en en hij wil zich daar aan houden. Buigen voor de waarheid van een ander komt neer op bekennen dat hij verkeerd was. Vergeven zou bovendien de indruk kunnen wekken dat hij onacceptabel gedrag tolereert.

Macrepertory: Revengeful. Malicious, spiteful, vindictive

ROMANTIC.

Het is geen romanticus, het is eerder iemand die zich op de realiteit en praktische kant van het leven richt.

Scholten: They tend to judge everything according to whether it is useful or not. They are very practical in their approach to work, very pragmatic.

ROUTINE. Structuur en routine zijn zijn ding. Hij houdt zich vast aan standaarden, regels en principes. Hij houdt van wetten (voorschriften, reglementen). Zo is hij zeker dat wat hij doet het juiste is en het helpt hem om niet akkoord te zijn met diegenen die het anders doen.

Hij hecht zich zozeer aan methodes die in het verleden hun degelijkheid bewezen hebben, dat hij geen oog heeft voor een andere aanpak. Zijn rigide ideeën laten weinig ruimte voor creativiteit en vernieuwing. Hij heeft niet veel verbeelding en is niet gesteld op nieuwe ideeën en praktijken. Het nauwgezet volgen van vooraf bepaalde richtlijnen geeft hem zekerheid. Hij is conservatief ingesteld zoals *Calcarea carbonica* en hij houdt van goed uitgebouwde systemen die het leven structuur geven. Regels en wetten worden strikt gevolgd, zonder oog voor het unieke van de bijzondere situatie. Zo is het super-ego tevreden en voelt het ego zich goed.

Hij is niet soepel. Gewoon doorgaan waarmee hij bezig is, valt hem gemakkelijker dan van koers te veranderen. Hij heeft een hekel aan snelle veranderingen, want hij neemt niet graag risico's, hij wil immers geen fouten maken.

Homeopathic world: There is a weekly headache well known to routine brain workers, that recurs regularly at the end of the week when the tension of routine is relaxed, as though the bill of fatigue were deferred till the time of stress is temporarily over. Such a headache often yields well to Arsenic.

Scholten: The sort of work they like doing is very routine orientate.

SADNESS. In stressperiodes of na een of andere mislukking realiseert hij zich dat goed gedrag en nauwgezet vervullen van plicht niet noodzakelijk lijden tot geluk.

MacRepertory: Dreams; grief. Dreams; sad. Sadness; alone, being; agg.; consoled, cannot be; family, for his; wringing hands; Loss, after financial; Music, from. Tranquility: sadness, with. Weeping, tearful mood; trifles, about.

SECURITY. Het is een angstig persoon die zich kwetsbaar voelt in een gevaarlijke wereld. Hij is op zoek naar veiligheid. Zo heeft hij veel aandacht voor zijn gezondheid, zijn financiën, zijn huis, zijn werkgelegenheid, zijn verzekeringen, enzovoort.

Boedler: These patients are anxious in regard to security; they fear robbers, financial loss, and decline in health.

Morrison: Anxiety for the well-being of family members or close friends who provide the security base.

Murphy: Clinging to a doctor, needing reassurance.

Sankaran: The Arsenicum concern for health and security can extend to others, so that these patients can be caring for the health and security of others as well.

Vermeulen: Collects all kinds of material objects [valuable and old, antiques], likes comfort and money [security]. Possessive. Economical. Selfish.

SELFISHNESS. De doorsnee Arsenicum persoon ziet vooral zichzelf en het eigen gelijk. Zijn eigen gevoelens, noden en ideeën hebben voorrang. Het is een bezitterig iemand. Hij heeft niet alleen behoefte aan materiële zaken, maar ook aan mensen die hem op een of andere manier nuttig kunnen zijn. Hij zal u ter wille zijn met in het achterhoofd het idee daarvoor iets terug te krijgen.

Hij is erg bezig met de eigen angsten, behoeften en onzekerheden. In zijn drang om alles zo perfect mogelijk te doen heeft hij weinig oog voor de beperkingen of de verlangens van de medemens. Hij is ervan overtuigd dat de andere weinig bereid is om te delen, net zoals hijzelf. Hij denkt gemakkelijk dat men van hem profiteert. Hij kan wel geven, maar de andere moet dit 'verdienen', door zich te gedragen zoals het hoort, t.t.z. volgens de hoge normen van een Arsenicum persoon

Maar de betere Arsenicum probeert een goed mens zijn die zich niet laat drijven door persoonlijk gewin. Hij wil iets doen aan de problemen rondom hem. Hij is zoals *Nux-v.* overtuigd dat hij het verschil kan maken. Hij heeft een heldere kijk op de dingen, hij ziet waar de problemen zijn en helpt waar nodig.

Hoynes: He has no love for anything except self.

MacRepertory: Indifference: welfare of others, to. Collects many things.

Morrison: Selfishness. Extreme stinginess. Saves everything.

Moskowitz: Apt to be obsessive, avaricious, and selfish even when anxious about loved ones, whose death or illness would remove them from their service.

Murphy: Suspicious. Miserly. Selfish and her desires exceeds her needs. Inclined to malice and satire.

SENSITIVENESS. Er zijn heel veel dingen waaraan hij (te) gevoelig is: pijn, wanorde, kritiek, lawaai, geuren, licht,...

Leeser: The Arsenic patient shows great sensitivity toward his own pain which makes him furious and moreover he is fussy and pedantic about disorder in the environment.

MacRepertory: Sensitive, oversensitive; disorder, to; light, to; noise, to; odors, to; pain, to; reprimands, criticism, reproaches, to; touch, to.

SERIOUSNESS. Hij heeft zin voor humor maar er is geen uitbundige vrolijkheid. Hij neemt het leven ernstig op, hij voelt zich verantwoordelijk voor de goede gang van zaken. Hij wil niet onnozel of frivool overkomen. Fatsoen en etiquette staan voorop. Soms heeft hij iets ascetisch over zich. Hij wordt beschreven als 'A grim man loving duty more than humanity.'

Het is iemand die zijn tijd 'nuttig' wil gebruiken, het leven is immers een ernstige aangelegenheid. Hij vergeet dat men zich af en toe moet ontspannen. Plicht gaat voor plezier. Hij verzuimt van het leven te genieten, dit zou hem al gauw een slecht geweten geven. Hij voelt zich bijna schuldig, wanneer hij zich geamuseerd heeft. Hij kan dus pas plezier maken wanneer alles klaar is, en vermits er altijd wel iets te doen is, wordt er niet veel lol gemaakt.

Allen: Seriousness. When alone thinks about disease and similar things, from which it is difficult to free his mind.

Gallavardin: Too much graveness.

Hahnemann: Tranquil serious mood; he remained undisturbed throughout all the events that occurred

MacRepertory: Smiling; never.

Mirilli: Seriousness, earnestness.

SLOWNESS. Van nature is het geen trage mens, integendeel. Traagheid bij Arsenicum wijst op vermoedheid of op gezondheidsproblemen. Soms talmt hij om een taak aan te vatten omdat hij alles perfect gepland wil hebben alvorens te beginnen.

Allen: Great laziness and dread of the least exertion. Feels as heavy as lead. Tired all over.

Hahnemann: Tranquil serious mood; he remains undisturbed throughout all the events that occurred.

Medical advance: Brilliant, but lazy.

SUICIDAL disposition. Noteer alarmsignalen zoals daar zijn: grote onzekerheid, het overheersend gevoel dat men niet van hem houdt, starheid, overdreven neiging om te veroordelen, hyperrationalisatie, woede uitbarstingen, onverdraagzaamheid, obsessieve gedachten, compulsief gedrag en masochistische zelfbestrafing.

Mirilli: Delusions: hang, wants to hang himself. Delusions: suicide, driving to. Fear: alone, of being, injure himself, and. Fear: jumps, out of the window. Fear: suicide, of. Suicidal disposition: fire, to set oneself on, fright, after, gas, by, hanging, by, knife, with a, poison, by, run over, to be, throwing himself from, height, throwing, windows, from.

Sankaran: Arsenic also has a syphilitic part, seen in the 'despair of recovery' and a strong 'suicidal disposition.' However, the main feeling is that of internal weakness. He feels unloved, dejected and very insecure. The panic, struggle and suicidal disposition all arise from and are related to this one basic point.

SUPPRESSION. Hij komt over als iemand die zichzelf goed onder controle heeft. Hij lijkt zich niet te laten inspireren door impulsen en emoties. Het is zijn manier om zich te beschermen. Gevoelens aan de buitenwereld tonen maakt je immers kwetsbaar voor 'aanvallen' van buitenaf.

Hij onderdrukt de irrationele kant van zijn natuur, zijn instinctieve impulsen, zijn persoonlijke verlangens om toch maar trouw te blijven aan zijn principes. Hij heeft bijgevolg een hekel aan onvoorspelbare situaties, je weet maar nooit. Hij zoekt controle, orde en evenwicht. Gestuurd door zijn superego probeert hij zijn 'slechte' instinctieve deel te beheersen. Zo bijvoorbeeld verbergt hij zijn woede, want het is een kras op het beeld van perfectie dat hij

nastreeft. Maar ontkennen of onderdrukken zorgt ervoor dat deze neigingen alleen maar meer macht krijgen in het onbewuste en op de duur toch doorsijpelen om emoties en gedrag te beïnvloeden. Hij reageert hierop door zichzelf (en zijn omgeving) steeds maar meer onder de duim te houden. De onderdrukte instinctieve aandrang breekt soms door in buien waarbij hij zich onbeheerst afreageert. We denken aan de mensenrechten activist die zijn vrouw mishandelt, of de geestelijke die fantaseert over wellust en orgieën, de brave huisvader die aangebrande romannetjes leest en stiekem xxxsites bezoekt. Denk ook aan de fanatiek religieuze Amerikaanse TV. predikers die de zonde openlijk veroordelen maar die af en toe betrappt worden op seksuele escapades of op verduistering van gelden die toebehoren aan de trouwe kudde.

Boedler: Arsenicum album patients have a strong sense of propriety and, though irritable, tense, and spiteful, may manage to hold down their aggressive impulses. They also tend to assume demanding work and set themselves high standards of perfection. Self-control and control of the environment are important to them. This combined challenge leads to restlessness, tension, and strain.

Horatius: Naturam pellas furca, tamen usque revurret (De natuur kun je verjagen met een hooivork, maar ze blijft terugkomen).

MacRepertory: anger; mental and emotional consequences of; suppressed. Excitement; mental and emotional consequences of; suppressed.

SUSPICIOUS.

Hij is bezorgd over wat anderen denken en steeds alert op verborgen bedoelingen. Hij is voortdurend op zijn hoede voor onverwachte dingen. Hij gedraagt zich alsof hij omringd is door mensen die hem zoeken en van hem willen profiteren. Hij denkt al gauw dat men het op zijn geld gemunt heeft.

Het lijkt alsof men hem in het verleden al eens belazerd heeft en hij wil dat nu ten allen prijze voorkomen. Voor sommige auteurs zou dit zijn belangrijkste delusie of waanbeeld zijn.

Hij moet zeker zijn van uw competentie en de kwalificaties als therapeut alvorens zijn lot in uw handen te geven. 'Hoe lang hebt u al praktisch dokter?', 'Hebt u reeds zulke gevallen meegemaakt?', 'En had die behandeling resultaat?' zijn leuke vraagjes die je van hem kan verwachten.

Allen: Suspicious: people were about the house plotting against his life, that.

MacRepertory: Delusions, imaginations; pursued, of being; thief, thieves, robbers, robbing; sees; that she is benign; injury; receive, will; pursued, he is; watched, that she is; murdered; he will be. Refuses; treatment, every; sick, in spite of being very. Fear, alone of being; cautious; suspicious. Doubtful; recovery, of; medicine is useless.

Mangialavori: Suspiciousness, mistrustfulness: doctor, toward; family.

Sankaran: He knows that he is weak and needs people but has to be very careful and cautious or else they will rob him. The Arsenicum patient sees the world as threatening, chaotic. He feels that he is old, weak and defenseless, and that there are thieves all around him, ready to take advantage of his weakness. He needs people and is dependent on them because of his weakness, yet feels that they cannot be trusted, that they are interested only in his money.

SYMPATHETIC.

Het is geen écht mee-voelen, maar eerder een bezorgdheid ivm met diegenen die hij nodig heeft, die hem dienstig zouden kunnen zijn. De gezonde Arsenicum kan zich wel inzetten voor de underdog.

MacRepertory: Anxiety; others, for; loved ones, for. Cares, worries, full of; others, about. Love: children, for. Sadness: family, for his. Sympathetic, compassionate, too; children, to.

Morrison: Sympathetic. Worries about other children excessively. When a friend's father died suddenly he was very concerned and anxious. He asked the parents, 'What would happen to me if you died?'

TIMIDITY.

Hij is niet echt timide, maar hij houdt de medemens op afstand door zijn stijve houding, zijn achterdocht, zijn kritiek en zijn eigengereidheid

MacRepertory: Ailments from: anticipation, stage-fright; looked at, being. Company, aversion to, agg.: avoids the sight of people. Timidity: bed, about going to. Timidity: children, with other.

TOLERANCE.

Een gezonde Arsenicum gunt de medemens de bevoegdheid om de waarheid op zijn eigen manier te ontdekken. Hij kent de andere het recht toe om het verkeerd

voor te hebben. Hij bekijkt de realiteit vanuit een groter perspectief en ziet de diepere waarheid achter tegengestelde gezichtspunten.

ALGEMEEN BEELD

De gezonde Arsenicum. Punctueel, eerlijk, volhardend, zorgvuldig, rationeel, principieel, doelgericht, beheerst, integer. Ethisch, principieel, deugdzaam, integer.

De gemiddelde Arsenicum. Schrik om fouten te maken, om dingen te doen die niet stroken met zijn principes, om geoordeeld te worden, emotioneel beperkt, gereserveerd, pedant.

De ongezonde Arsenicum. Kritisch, fanatiek, ongeduldig, controlerend, moraliserend, kil, onverdraagzaam, onredelijk, gefixeerd, compulsief, dogmatisch.

ADVIEZEN VOOR ARSENICUM

Bij zichzelf herkennen dat er teveel aandacht gaat naar wat fout is bij de anderen en bij zichzelf. Beseffen dat het goede voorbeeld geven meer opbrengt dan kritiseren en moraliseren.

Zich losmaken van zijn super controlerende superego.

Zichzelf en de andere accepteren zoals ze zijn.

Meer zijn natuurlijke impulsen volgen.

Meer accepteren, minder controleren.

Het leven wat minder ernstig nemen.

Humor! Gemakkelijker door het leven gaan, meer spontaan zijn zonder achteraf spijt te hebben.

Meer aandacht geven aan vermaak en ontspanning en aangename activiteiten

Leren dingen doen omdat hij ze leuk vindt, en niet alleen omdat ze juist zijn.

Vrije tijd nemen voor ontspanning en plezier.

Niet altijd zelf alles willen regelen.

Verantwoordelijkheid delen met de anderen.

Minder rigide, meer spontaan zijn.

Soepeler met de flow van het leven meegaan.

Beseffen dat zijn weg niet de enige is, vele wegen leiden naar Rome.

De lat lager leggen.

Inzien dat goed goed genoeg is.

Boosheid sneller tonen en uitpraten, en niet steeds onderdrukken.

Kritiek accepteren, aanvaarden dat fouten maken menselijk is.

Weten dat er nuances zijn tussen goed en fout, tussen zwart en wit.

Zich niet verliezen in details, oog hebben voor het totale plaatje.

Ook als hij niet perfect is is hij beminnenswaardig.

Imperfectie is niet te vermijden, men moet het accepteren

Minder hard zijn voor zichzelf, zichzelf graag zien, zelfs indien hij onvolmaakt is, dus van zichzelf houden, van de imperfecte mens die hij is.

Kijken wat hij wel goed doet, welke kwaliteiten hij wél heeft.

Stoppen met de kritiek op de medemens, ieder moet leren van zijn fouten.

Accepteren, niet altijd willen verbeteren.

Flexibiliteit, openheid, zachtheid.

Imperfectie accepteren, je kan perfect imperfect zijn en een goed leven lijden

Meer zelfvertrouwen en eigenliefde.

Minder hard zijn voor zichzelf.

Leren vergeven, zichzelf en de medemens

Er zijn vele manieren om de dingen juist te doen.
Kwaadheid vervangen door sereniteit.
Ophouden met zichzelf te kritiseren om dingen die niet belangrijk zijn.
Zich de vraag stellen: wil ik het 'juiste' doen of wil ik gelukkig zijn?'

ARSENICUM OP DE RAADPLEGING

Wees heel voorzichtig met kritiek, maar zoek samen met hem naar oplossingen. Geef hem complimenten. Help hem ontspannen. Relativeer. Humor helpt. Leer hem zijn aandacht vestigen op wat goed is, en niet op zijn fouten. Moedig hem voorzichtig aan om alles wat lichter op te nemen en wat meer te genieten van het leven. Ga niet mee in zijn grote gelijk. Leer hem zijn gevoelens te duiden en uit te spreken en minder streng te zijn voor zichzelf.

DE ARSENICUM THERAPEUT

Er is een oprechte en grote betrokkenheid bij deze hardwerkende therapeut. Maar hij wil het soms te goed doen en riskeert het overzicht te verliezen omdat hij teveel met de details bezig is. Hij is geneigd te veel verantwoordelijkheid op zich nemen en te weinig initiatief aan de patiënt te laten.

ARSENICUM IN DE PSYCHIATRIE

De psychiatrische pathologie van Arsenicum wordt in het 'Diagnostic and Statistical manual of Mental Disorders' (DSM) beschreven als een obsessief-compulsieve persoonlijkheidsstoornis. Kenmerken: star, strikte regels en procedures, perfectionist, eisend, oordelend, zuinig, wil niet delegeren, ziet de dingen als zwart of wit.

DIFFERENTIEEL DIAGNOSE ARSENICUM - PULSATILLA

De eerste indruk is verschillend. Arsenicum spreekt met overtuiging, en is accuraat in zijn discours. Pulsatilla daartegenover gebruikt een zachtere toon, is minder scherp en komt warmer over. Ze is ook meer betrokken met de medemens. Beiden zijn kritisch aangelegd, maar Arsenicum véél meer dan Pulsatilla. Alle twee hebben ze plichtsgevoel. Ze zien zichzelf graag als verantwoordelijke mensen. Maar 'goed' en 'verantwoordelijk' dekken hier verschillende ladingen. Bij Arsenicum verwijst 'goed' naar juist, eerlijk, correct, foutloos en 'verantwoordelijk' zijn betekent voor hem onder meer je aan je woord houden, punctueel zijn, je taak goed uitvoeren, je werk op tijd afleveren. Pulsatilla denkt dat zij 'goed' is wanneer ze lief, zorgzaam en onzelfzuchtig is en 'verantwoordelijk' indien ze beschikbaar is wanneer men haar nodig heeft. Arsenicum vraagt zich af of hij juist of fout gehandeld heeft volgens zijn principes Pulsatilla oordeelt zichzelf naargelang de al dan niet positieve reactie van de andere.

DIFFERENTIEEL DIAGNOSE ARSENICUM - PHOSPHOR

Alle twee zijn ze redelijk veel bezig met hun werk. Bij Arsenicum telt vooral de supervisie van de inwendige corrector, de eigen standaard terwijl Phosphor meer bezig is met de perceptie bij de andere. Phosphor wil vooral dat de klant maximaal tevreden is. Voor hem

is 'goed goed genoeg', terwijl voor Arsenicum 'goed niet goed genoeg' is. Arsenicum vindt zijn plezier in structuur en nauwkeurigheid. Alle details moeten in orde zijn. Phosphor kijkt vooral naar de meest efficiënte manier om resultaat te bekomen. De manier waarop is van minder belang. Hij werkt minder systematisch dan Arsenicum. Arsenicum kan tijd verliezen omdat hij te goed wil voorbereiden. Phosphor smijt zich erin en staat niet stil bij al wat fout zou kunnen lopen. Voor Arsenicum betekent kwaliteit naar best vermogen proberen foutloos te werken terwijl voor de pragmatische Phosphor het resultaat van tel is.

DIFFERENTIEEL DIAGNOSE ARSENICUM - NATRUM MURIATICUM

Beiden nemen ze hun taak ernstig op en proberen hun werk zo goed mogelijk te doen. Arsenicum houdt van structuur en is bezig met de details, Bij Nat-m. speelt het emotionele een grotere rol. Het zijn twee idealisten die voor kwaliteit gaan, maar bij Ars. is er het aspect perfectie dat we bij Nat-m. niet vinden. Ars. is de inwendige criticus van groot belang, bij Nat-m. heeft de factor 'hoe gaat het overkomen bij de mensen' een grotere rol. Nat-m. voelt meer aan in de diepte. Wat voor Ars zwart of wit is, kan voor Nat-m. grijs zijn. Ars. handelt beheerst en precies, Nat-m. meer emotioneel en veranderlijk.

DIFFERENTIEEL DIAGNOSE ARSENICUM - SEPIA

Beiden zijn gereserveerd, hebben een logische geest en houden zich op een ernstige manier bezig met hun taak. ernstig bezig met hun taak. Alle twee hebben ze af en toe behoefte om zich terug te trekken. Sepia heeft meer privacy nodig dan Arsenicum. Onafhankelijkheid en zelfbeschikking zijn voor beiden belangrijk. Ze willen graag een maximum aan informatie. Arsenicum omdat hij de dingen zo correct mogelijk wil doen en Sepia omdat kennis helpt eigen baas te blijven. Beiden hebben een objectieve kijk op de dingen. Ars. probeert geen fouten te maken, Sepia tracht storende emoties zoveel mogelijk uit te schakelen. Ars. is meer kritisch, voor zichzelf en voor de medemens. Hij ergert zich meer dan Sepia wanneer de ander 'de juiste weg' niet volgt. Ars wil de juiste regels bewaren, Sepia zijn energie. Beiden onderdrukken hun emoties, maar Sepia het meest.

DIFFERENTIEEL DIAGNOSE ARSENICUM - LYCOPodium

Alle twee zijn ze analytisch ingesteld. Beiden maken zich zorgen om alles wat verkeerd zou kunnen lopen, maar vooral Lycopodium. Ze kunnen niet goed om met succes. Ars omdat het toch nooit écht verdiend lijkt en Lyc. omdat hij zo een target wordt met dus verantwoordelijkheid en kans om te mislukken. Ars vraagt zich af of hij wel juist gehandeld heeft en of hij aan de eigen hoge standaard voldaan heeft. Lyc. is vooral bekommerd om risico en mogelijke mislukking. Ars. is overtuigd van het eigen gelijk, Lyc. is de eeuwige twijfelaar. Ars luistert naar de autoriteiten, de contrafobische Lyc. stel ze in vraag. Arsenicum volgt de regels omdat hij de eigen "juiste" standaard volgt, Lycopodium omdat hij niet in de problemen wil komen. Beiden hebben de neiging om uit te stellen. Ars omdat hij een perfecte voorbereiding

wil, Lyc. omdat hij twijfelt. Ars heeft vertrouwen in de mensen tot het tegendeel bewezen is, Lyc. is van in het het begin achterdochtig.

DIFFERENTIEEL DIAGNOSE ARSENICUM - SULPHUR

Alle twee zijn ze idealist. Ze hebben veel energie. Bij Arsenicum komt werken voor spelen, bij Sulphur spelen voor werken. Sulphur is meer optimistisch. Arsenicum houdt van structuur, tijdsplanning en schema's. Sulphur voelt dat aan als beperkend. Arsenicum is opmerkzaam voor fouten terwijl Sulphur ze negeert of rationaliseert. Ars wil alles correct doen, Sulphur vooral de dingen die hem interesseren

DIFFERENTIEEL DIAGNOSE ARSENICUM - NUX VOMICA

Het zijn alle twee werkers die van orde en en controle houden. Beiden denken en oordelen in 'zwart - wit.' Bij Ars. gaat het over structuren en regels en standaarden, bij Nux-v. over controle en macht. Nux-v. houdt zich bezig met de grote lijnen, Ars met details. Ars. probeert perfect werk af te leveren, voor Nux-v. is goed goed genoeg. Nux-v. is impulsief, Ars gecontroleerd. Ars. houdt zich aan de sociale conventies, Nux-v. minder. Ars. is zelfkritisch, Nux-v. niet. Nux-v. gaat er voor en handelt soms te impulsief, Ars. moet alles goed overdenken en voorbereiden. Ars. drukt zich voorzichtig uit, Nux-v. is directer. Arsenicum houdt zijn woede in en toont slechts wat ongenoegen of irritatie terwijl bij Nux-v. de kwaadheid vrijelijk naar buiten stroomt, Hij is intimiderend en brutaal. Dit is zijn gewone manier van doen.

DIFFERENTIEEL DIAGNOSE ARSENICUM - CALCAREA CARBONICA

Ze houden alle twee van gestructureerd en routinematig werken. Het zijn goede bemiddelaars: Calcarea omdat hij alle kanten van het probleem bekijkt en omdat het zijn natuur is harmonie te scheppen, Arsenicum omdat hij gewoon verlangt dat de zaken correct verlopen. Arsenicum heeft strikte principes en is overtuigd dat zijn weg de juiste is en hij wijkt daar niet van af, Calcarea is daar lossier in, hij past zich aan. Arsenicum is confronterend, Calcarea is meer diplomatisch. Wat voor Arsenicum wit of zwart is, kan voor Calcarea grijs zijn

EGO AND INSTINCT

The psyche of Arsenicum consists of different aspects of a process involving the submission and absorption of instincts into more sophisticated mechanisms developed through social and spiritual life. The ego is conscious, the id is instinctive and the superego, which is spiritually superior, is moral conscience. These three distinct formations arise from the undifferentiated mass of impulses and tendencies that Hahnemann called the vital force, Freud called 'libido' or life instinct and Bergson called élan vital.

The ego struggles with the erotic and aggressive instincts that strive to come to the conscious mind. at the same time, the ego must struggle against the feelings associated with these instincts, such as love, hate, envy, anger and resentment. If the ego is not strong enough to maintain its equilibrium, it will produce neurotic symptoms that are the different compromising strategies which the ego employs to protect itself from such instincts.

Paschero.

PULSATILLA